

koppelt kansen in Noordoost-Fryslân

Versnellingsagenda
Noordoost-Fryslân

Jaargang: 2022

Colofon

Hoofdreductie

Elina Veenstra

Uitgeverij

Stichting Qop

Bestuur Qop

Bettina de Jong
Marc Kuipers

Vormgeving

Onrust Media

Redactie

Jikke Groenewold
Marlinde van der Woude
Elina Veenstra

Contactgegevens

0511 760 009
info@qop.nl
www.qop.nl

✉ mvanderfeen@qop.nl

Marjan van der Feen

Programmadirecteur, secretaris Regioboard,
Programma adviseur Arbeidsmobiliteit, Wendbaar
Vakmanschap, Ondernemers & Netwerk

✉ jhaakma@qop.nl

Jan Haakma

Programma adviseur Bouwen aan de Bouw,
Bouwen aan Metaal, Ondernemers & Netwerk en
Regiomarketing

✉ hzuidema@qop.nl

Han Zuidema

Programma adviseur Arbeidsmobiliteit, Ondernemers
& Netwerk, Toekomstbestendige Agri & Food

✉ bjansen@qop.nl

Ben Jansen

Programma adviseur Wendbaar Vakmanschap,
Bouwen aan Ambitie, Ondernemers & Netwerk,
Regiomarketing

© De uitgever kan op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van informatie. Uitgever aanvaardt dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor de schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op informatie uit deze uitgave. Uit deze uitgave mag na toestemming van de uitgever met bronvermelding geciteerd worden.

Samen werken aan een sterke regio!

Noordoost- Fryslân bouwt met de Regiodeal Versnellingsagenda aan een vitale, krachtige regio waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is. Projecten om de economie in de regio te behouden en te versterken. Werken aan de kwaliteit van het leven: voor het hier en nu maar zeker ook voor de latere generaties. Zo zijn we in 2020 samen op pad gegaan in de regio.

Onze regio met de unieke oorspronkelijke landschappen, dorpen en streken en de vele andere bijzondere kenmerken waar we heel trots op zijn. Een gebied waar met hart en ziel gewerkt wordt, waar we gelukkig zijn en graag willen blijven wonen, werken en recreëren.

Ondanks een roerige start door de welbekende pandemie, hebben de vier noordoost-gemeenten er samen de schouders onder gezet. Vanuit QOP hebben wij de mooie rol om te faciliteren door verbindingen te leggen, ideeën verder te brengen en kansen te koppelen. Daar waar mogelijk zoeken we elkaar op, delen we kennis en wisselen ideeën uit.

#Hoedan?

Maar waar werken we dan samen aan in de regio? Wie zijn daar dan mee bezig? En, hoe ziet dat er dan uit? Kijk- daar hebben we dit magazine voor samengesteld. Om je mee te kunnen nemen in de veelheid van initiatieven, innovaties en de energie van deze bruisende regio.

We nemen je mee langs alle projecten die zijn gestart, soms al zijn afgerond en vaak nog lopend zijn. Veel projecten zorgen voor blijvende impact en gaan na de projectperiode door met activiteiten of ontwikkelingen. Er zit zoveel energie in de regio, het straalt ervan af. Daar mogen we allemaal Grutsk op zijn! Met dit magazine proberen we deze energie te vangen om het met jou te delen.

Ik nodig je graag uit een kijkje te nemen in ons magazine waarin wij met trots de regio presenteren aan de regio.

Marjan van der Feen,
Programmadirecteur

Pagina 14

Valideren, relevant worden en blijven voor werk

De subsidie geeft ruimte om te ontdekken, bouwen en te ontwerpen. "Vóór de zomer 2023 willen we tweehonderd Nooroost-Friezen kennis laten maken met het valideringstraject. We kijken altijd wat haalbaar is en welk traject geschikt is."

Pagina 19

Van thuiszittende jongere naar ijzersterke vakman

Elke thuiszitter legt bij Going NOF zijn eigen traject af: het is maatwerk. "We bieden weerbaarheidstrainingen en hebben een eigen jongerenwerkplaats, waar met hout en metaal wordt gewerkt."

Hoe vraag je een subsidie aan?

Het begint met een innovatief idee. Wil je aan de slag met een project dat de regionale economie versterkt?

Pagina 24

Pagina 34

Bonifatius on tour

"Met een promotiewagen willen we heel Nederland enthousiasmeren over onze stad en de activiteiten die we hier doen. De bezoekers moeten weten wat er in de regio te doen is en het moet aantrekkelijk zijn en blijven."

Pagina 40

Bokashi: sluiten van de kringloop in de regio

"We willen naar een circulaire kringlooplandbouw en hopen met dit project een blauwdruk te bieden die ook elders uitgerold kan worden. Ook gemeente Dantumadiel en Wetterskip Fryslân doen mee: hun maaisel kan als verwerkingsmateriaal dienen."

**Arbeids-
mobiliteit**

**Wendbaar
Vakmanschap**

**Bouwen aan
de Bouw**

**Bouwen
aan Metaal**

**Ondernemers
& Netwerk**

**Toekomst-
bestendige
Agri & Food**

**Regio-
marketing**

Productontwikkeling met de Wichter út de Walden

“Ik laat mij leiden door alle inspiratie en creativiteit van de studenten”

Lotte Daalman, eigenaresse van de Wichterij, was onder de indruk van deze boom en vooral de bijzondere verhalen die ze tegenkwam. Hoe kon het dat er zo weinig wichterbomen in de regio te vinden zijn en vooral: waarom weten we er nog zo weinig over? In 2020 ging ze aan de slag met de ontwikkeling van de wichtergaard in Harkema en zette ze een platform op met kennis over de Wichter. Voor dit project ontving ze een subsidie vanuit de Versnellingsagenda. Inmiddels is het vervolgproject gestart in samenwerking met Van Hall Larenstein: productontwikkeling met de Wichter út de Walden.

Onlangs is de eerste lading pruimen bij de derdejaars studenten van Van Hall Larenstein afgeleverd. Met deze pruimen gaan ze aan de slag met productontwikkeling. Ze kijken naar nieuwe foodproducten, maar ook naar non-food mogelijkheden. “Jongeren zijn de toekomst en deze toekomst willen we graag aanspreken. In de eerste sessie waren de studenten enthousiast en zitten vol creatieve ideeën.”

Gezamenlijk met een professionele smaakexpert wordt gewerkt aan een smaakprofiel van de Wichter. Ook wordt er gekeken naar de vrucht inzameling, opslag en distributie. “Met behulp van een smaakprofiel kunnen we nadenken over hoe je de Wichter kunt toepassen en heeft ook gelijk effect op de inzameling en opslag”.

De Versnellingsagenda

De Versnellingsagenda van de Regiodeal Noordoost-Fryslân is opgebouwd uit drie programmalijnen: Onderwijs & Arbeidsmarkt, Innovatie & Ondernemerschap en Regionale samenwerking & Marketing. Deze programmalijnen zijn onderverdeeld in zeven businesscases.

Onderwijs & Arbeidsmarkt

Van primair onderwijs tot omscholing van werknemers: een leven lang leren draagt bij aan de werknemers van de toekomst

Regiomarketing

Noordoost-Fryslân als krachtige, innovatieve regio in de etalage zetten op het gebied van wonen, werken en recreëren

Innovatie & ondernemers

Innovatie en kennisdeling tussen ondernemers stimuleren en faciliteren om het ondernemerschap te versterken

Businesscase 1A: Arbeidsmobiliteit

Het programma Arbeidsmobiliteit is breed. Alles wat te maken heeft met werk, stage en scholing valt hieronder. Zo gaat het bijvoorbeeld om arbeidsbemiddeling en scholing in de breedste zin van het woord: van werk naar werk, zij-instromers en bemiddeling van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals voortijdig schoolverlaters en uitkeringsgerechtigden. Het voorkomen van uitval, het voorkomen van een uitkeringssituatie, het tijdig herom/bijstellen om zo de kansen op de arbeidsmarkt goed te houden.

Binnen het programma van Arbeidsmobiliteit wordt via vier lijnen gewerkt aan een gezamenlijk fundament: Leerwerkloket, Jongerenpunt, Talentenverzamelplek en Samenwerking werkgeversorganisaties & ondernemers.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- bijdragen aan het werken met één regionale arbeidsbemiddeling om mensen vanuit een uitkering aan een baan/stage te helpen
- de samenwerking tussen UWV, gemeenten en bedrijfsleven bevorderen
- bijdragen aan het mogelijk maken van op- of afschalen van arbeidscapaciteit bij veranderingen in vraag en aanbod
- het mogelijk maken om bestaand arbeidspotentieel flexibel in te zetten.
- inspelen op de lokale behoefte, zoals het vormen van een tijdelijke pool om mensen te behouden voor de regio
- innoveren op het gebied van arbeid en onderwijs waardoor mensen eerder/sneller/ duurzamer aan het werk komen
- inspelen op de behoefte in Noordoost-Fryslân om te kunnen pionieren als het gaat om nieuwe/andere vormen van werk

Wurkstart

Wurkstart is het startpunt voor leren, werken en ontwikkelen in Noordoost-Fryslân. Wil je een stap maken op de arbeidsmarkt? Ben je op zoek naar een andere baan of wil je een opleiding volgen naast je werk? Met al dit soort vragen terecht bij Wurkstart. Wurkstart is een onafhankelijk bureau voor inwoners en werkgevers in de regio Noordoost-Fryslân. Wurkstart adviseert werkgevers met vragen over personeel en scholing maar geeft ook advies aan mensen die zich oriënteren op de arbeidsmarkt of op zoek zijn naar een passende baan of opleiding.

Noordoost-Fryslân is niet alleen een prachtige regio om te wonen, er zijn ook volop kansen om je te ontwikkelen. Of je nu 18 bent of 50 plus, Wurkstart is er voor iedereen. De adviseurs van Wurkstart zijn goed op de hoogte van de arbeidsmarktontwikkelingen in Noordoost-Fryslân waardoor ze vraag en aanbod nog beter op elkaar kunnen afstemmen. Mensen die een loopbaanadvies willen of opzoek zijn naar passende opleiding of werk kunnen vrijblijvend een afspraak maken op verschillende locaties binnen de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. Zo is er o.a. een locatie bij Dokwurk in Dokkum.

De kracht van Wurkstart

Wurkstart is een samenwerking van het UWV, Fryslân Werkt, Leerwerkloket Fryslân, gemeente Noardeast-Fryslân, Dantumadiel, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, de Friese ROC's en het Rijk. Vanuit deze samenwerking kan er gebruik worden gemaakt vanuit uit een breed aanbod aan (gratis) opleidingen, testen, regelingen en subsidies. Hierdoor kan Wurkstart echt maatwerk leveren aan zowel werkgevers, werkenden als werkzoekenden.

Voor werkgevers en werknemers

Als werkgever heb je regelmatig te maken met thema's als; globalisering, technologische ontwikkelingen en een veranderde arbeidsmarkt. Om goed voorbereid te zijn is het belang dat werkgevers en werknemers zich blijven ontwikkelen. Dat betekent o.a. investeren in goed opgeleid en gemotiveerd personeel. Daarvoor biedt de overheid vele (gratis) regelingen, opleidingen en trajecten aan. Wurkstart adviseert

Je kan bij Wurkstart o.a. terecht voor:

- Loopbaanadvies
- Opleidingstrajecten
- Werk
- Arbeidsmarktinformatie
- Leerwerktrajecten
- Talenten ontdekken

werkgevers en werknemers welke trajecten het beste passen bij hun visie en ambities. Ook voor een vraag naar personeel helpt Wurkstart werkgevers graag verder. De adviseurs van Wurkstart denken graag mee over mogelijkheden van sociaal en inclusief ondernemen en zorgen dat juiste partners worden aangehaakt. Samen zorgen ze voor een passende kandidaat met een passend opleidingstraject en de juiste begeleiding op de werkvloer. Wurkstart is dus er voor elke werkgever in Noordoost-Fryslân met een ontwikkel- of personeelsvraagstuk.

“Voor iedereen die zich wil ontwikkelen”

Eerste resultaten

In oktober 2021 is Wurkstart officieel van start gegaan. Inmiddels zijn er meer dan 170 individuele adviesgesprekken gevoerd, met als resultaat 30 vervolgtrajecten en 14 matches met bedrijven. Er zijn 15 bedrijfsadviesgesprekken gevoerd en is er op woensdag 30 november een succesvol werkgeverssymposium georganiseerd met meer dan 80 ondernemers. Een goede start voor leren, werken en ontwikkelen in de regio.

Heidegrond: van afvalstof naar waardevolle grondstof

Bij het beheer van heidegebieden komen restmateriaalstromen vrij die tot nu toe niet duurzaam hergebruikt worden. Regnerus Machines uit Ferwerd heeft onderzoek gedaan naar de mogelijkheden daarvan. Voor het onderzoek en het pilotproject is een subsidie toegekend vanuit de Versnellingsagenda.

Het doel van het onderzoek is om te onderzoeken of het organische heidemateriaal geschikt is als bodemverbeteraar voor de akkerbouw in de regio. Het restmateriaal heeft namelijk een bijzonder hoog gehalte aan organische stof, iets waar de akkerbouw op de Fryske kleigronden om staan te springen. Voor het onderzoek zijn reststromen heidemateriaal, afkomstig van Terschelling, uitgezet op een perceel van Mts. Timpelsteed in Engwierum. Gedurende een half jaar wordt gemeten of het heidemateriaal een positief effect heeft op het gebied van gewasontwikkeling en bodemverbetering.

Uit het uitvoerige onderzoek is gebleken dat het organische restmateriaal afkomstig van natuurlijk herstelde heideterreinen geschikt is al bodemverbeteraar in de Friese akkerbouw. Meerdere akkerbouwers uit de regio kunnen profijt hebben bij een constante stroom van bodemverbeteraar van de restmateriaalstromen van Terschelling. Hiermee kan de akkerbouwer een hoge mate van circulariteit bereiken. De verhoging van organisch stofgehalte in landbouwgronden zorgt daarnaast ook voor hogere vastlegging van CO2 in de bodem en een meer weerbaar gewas.

Bezienswaardigheden en Beleving: Landschapstriënnale 2023

Voor 2023 is de titel Landschapstriënnale toegekend aan het Waddenkustgebied, een mijlpaal voor de regio. Met het project wordt ingezet op de publieksbeleving van het landschap, de cultuur en natuur.

In 2023 wordt de Landschapstriënnale georganiseerd in Noordoost-Fryslân. Om een optimale beleving te bieden aan de bezoekers wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw concept. Allereerst wordt onderzoek gedaan naar de bijzondere locaties van de Waddenregio, de verhalen en het recreatief-toeristisch aanbod in de streekmerken Lauwersmeer, Noardlike Fryske Wâlden, de Waddenzee en de stad Dokkum. Vervolgens worden deze items verwerkt in een reeks digitale kaarten, zodat bezoekers worden gestimuleerd het gebied te ontdekken op een wijze die past bij hun interesse. Dit vergroot niet alleen de belevingswaarde en zichtbaarheid van het gebied, maar biedt een vernieuwde blik op cultuur, natuur en landschap.

DYNAMISCHE
WADDENDELTA

landschapstriënnale

“De bijdrage van de Versnellingsagenda maakt het mogelijk het publieksconcept voor de Landschapstriënnale voor te bereiden. Daarmee leggen we een belangrijke basis voor 2023, het jaar waarin we het landschap van de Waddenkust en al het bijzondere dat daarin schuilt centraal stellen,” aldus Oeds Westerhof, die samen met Els van der Laan en Sjoerd Wagenaar het programma voorbereidt.

“Een belangrijke basis voor 2023”

**“Op locatie
achter de dijk”**

Na afloop van de voorstellingen werd een enquête gehouden onder de bezoekers om meer inzicht te krijgen in de economische impact van het evenement. Bijna 1800 mensen hebben de enquête ingevuld. 61 procent van de bezoekers woont buiten de provincie Fryslân en slechts 4% van de bezoekers komt uit de nabije omgeving van Peasens-Moddergat.

Veertien procent van de bezoekers bleef overnachten in de regio en zelfs 28 procent van de respondenten combineerde het bezoek met een van de andere toeristische activiteiten in de regio. Gemiddeld verbleven deze bezoekers 2,4 nachten in het hotel of bed & breakfast. In totaal gaf 28 procent van de respondenten aan de regio Noordoost-Fryslân actief aan te bevelen aan vrienden, familie en collega's.

De Wadopera bij Peasens

De Opera werd in 2021 gespeeld op de unieke locatie achter de dijk bij Peasens-Moddergat. Het verhaal speelt zich af in een kustdorp in Engeland. Met de subsidie vanuit de Versnellingsagenda heeft de organisatie ingezet op de regiomarketing om bezoekers te stimuleren er een meerdaags bezoek van te maken.

De Wadopera van Peter Grimes werd georganiseerd in september 2021 georganiseerd en geproduceerd door Stichting Nootstroom. Een aanwinst voor de regio op cultureel, economisch en toeristische gebied. Met de regiomarketing richt de organisatie zich niet alleen op het vermarkten van de Wadopera, maar ook op de beleving van de regionale streekmerken.

Met 18.000 bezoekers is de Wadopera een groot succes gebleken. Op het Wadpodium vertelden ruim 75 solisten, koorzangers, acteurs en figuranten, een indringend verhaal van visser Peter Grimes. Het koor en de figuranten zijn de bevolking van het kleine vissersdorp en creëerden dramatische volksscènes waarin het soms behoorlijk uit de hand liep. Bezoekers waren onder de indruk en lovende kritieken werden gegeven.

**“Volksscènes
die behoorlijk uit
de hand liepen”**

De gast van de toekomst in Noordoost-Fryslân

Van digitalisering en technische innovaties tot een veranderende arbeidsmarkt en globalisering. Deze onderwerpen spelen ook in de horecasector. Horecaondernemers hebben vaak hun handen vol aan de dagelijkse gang van zaken, waardoor kansen niet gezien worden en mogelijkheden vaak onbenut blijven. Hier moest verandering in komen, vinden de afdelingen Midden-Friesland en Noordoost-Friesland van Koninklijke Horeca Nederland.

Koninklijke Horeca Nederland Midden-Friesland en Koninklijke Horeca Nederland Noordoost-Friesland startten in september 2022 met een scholingsprogramma voor horecaondernemers. Tijdens acht minimasters werden deelnemers uit de regio gestimuleerd om hun ervaringen, kennis en ideeën ten aanzien van het thema met elkaar te delen en om te sparren met externe experts. Koninklijke Horeca Nederland wilde de lokale ondernemers uit de waan van de dag halen, hen aan het denken zetten en met elkaar verbinden,

zodat er nieuwe samenwerkingen en projectideeën ontstaan. Het programma biedt kansen voor de individuele ondernemer, maar juist ook voor de gehele horecasector in de regio. Er is een vaste club van ondernemers die erg enthousiast zijn over het project en hierdoor is een blijvend netwerk ontstaan tussen de horecaondernemers.

Hoe zit het precies met de Regioboard?

Projecten kunnen niet zomaar starten. Een idee kan een project worden en uiteindelijk moet er een aanvraag gedaan worden om voor subsidie in aanmerking te kunnen komen. In de regio Noordoost-Fryslân werken we met de Regioboard. Dit is een onafhankelijke adviescommissie die drie keer per jaar de grote projectaanvragen van een positief danwel negatief advies voorziet. Een belangrijke beslissende rol om projecten toe te kennen.

Alle leden van de Regioboard vertegenwoordigen een rijk netwerk vanuit de zogenaamde Triple Helix, ook wel de drie O's genoemd: Overheden, Ondernemers en Onderwijsinstellingen. Dit is een unieke manier om de verschillende kennis, kunde en belangen zo te verbinden en te koppelen dat er een gezamenlijke belang voor de regio ontstaat.

De Regioboard bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:

Overheden:

Jeroen Gebben, Johannes Kramer en Klaas Fokkinga

Ondernemers:

Marcella Ensel, Bert Spijksma en Eke Folkerts

Onderwijs:

Remco Meijerink, Jan van Iersel en Anja Biemans.

De Regioboard wordt voorgezeten door Mirjam de Meijer en ondersteund door secretaris Marjan van der Feen.

De indieners van projecten mogen hun plan pitchten bij de Regioboard en daarna gaan de leden in gesprek over de toegevoegde waarde in en aan de regio Noordoost-Fryslân. Zo werken we samen aan de Brede Welvaart!

De Businesscases

Via de subsidieregeling Versnellingsagenda wordt geld uit de Regiodeal Noordoost-Fryslân beschikbaar gesteld voor projecten die de economie stimuleren. Ondernemers, onderwijsinstellingen en overheidsinstellingen kunnen subsidie aanvragen voor een project dat bijdraagt aan de doelen en beoogde resultaten van de Versnellingsagenda.

Heb jij een projectidee dat aansluit bij één van de onderstaande businesscases? De programma adviseurs van Qop denken met je mee en helpen je een idee concreet te maken, koppelen je aan partijen die je plan verder kunnen brengen en begeleiden de aanvraag.

Arbeidsmobiliteit

Wendbaar Vakmanschap

Bouwen aan de bouw

Bouwen aan metaal

Ondernemers & Netwerk

Toekomstbestendige Agri & Food

Regiomarketing

Zoet op Zout om het grondwater te verbeteren

Steeds vaker krijgt de landbouw langs de kust te maken met de gevolgen van verzilting van het oppervlakte- en grondwater. Het project Zoet op Zout is opgezet voor de kennisontwikkeling over het beheer van het zoete (grond)water en het verbeteren van de productieomstandigheden voor de agrarische sector in de Waddenregio in relatie tot verzilting, klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling.

Het project werkt in het kader van verzilting samen met agrariërs uit de regio en bestaande initiatieven en organisaties zoals Fjildlab. De ambitie is om de landbouwsector langs de Waddenkust handelingsperspectieven te geven om de effecten van verzilting en klimaatverandering op te kunnen vangen. Zoet op Zout heeft vanuit de

Versnellingsagenda een subsidie toegekend gekregen voor onderzoek naar verzilting. De inzichten in de beschikbaarheid en kwaliteit van water en bodem geven agrariërs handvaten om maatregelen te nemen tegen de verzilting.

Door het onderzoek kunnen agrariërs, als individu of collectief, vervolgens maatregelen toepassen om de effecten van verzilting op te vangen. De kennis die vervolgens wordt opgedaan, zal breed worden gedeeld met boeren, onderzoekers, onderwijsinstellingen en beleidsmakers.

Businesscase 1B: Wendbaar Vakmanschap

Voor het MKB is het continue ontwikkelen van kennis en vaardigheden een grote uitdaging. Zonder een goede actuele opleiding en de focus op een leven lang ontwikkelen wordt het moeilijker in te spelen op de veranderingen in het bedrijfsleven en de economie. Daarnaast is het voor werkgevers lastig om voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten te vinden. Onder de noemer Wendbaar Vakmanschap werken ondernemers en onderwijs aan goedgeschoold personeel (van de toekomst).

Het gaat om de doelgroepen leerlingen in het voortgezet onderwijs, MBO, werkgevers en werknemers die zich moeten bijscholen, mensen die zijn ingeschreven bij UWV en laaggeletterden. Het onderwijs op verschillende niveaus ontwikkelt in samenspraak met het bedrijfsleven lesprogramma's die met een aantal enthousiaste bedrijven en werknemers wordt getest. Daarnaast wordt onder andere gewerkt aan betere kennisdeling tussen bedrijven, kennis- en innovatiecentra.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- bijdragen aan het snel/wendbaar/flexibel inspringen op de vraag van werkgevers en daar het opleidingsaanbod flexibel op af te kunnen stemmen
- mensen met een baan faciliteren bij het volgen van een opleiding
- bijdragen aan betere kennisdeling tussen bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen (denk ook aan afstudeeropdrachten gericht op het versterken van de wendbaarheid van bedrijven en medewerkers)

Wendbaar vakmanschap nodig in veranderende regio

Wendbaar vakmanschap maakt een ongeplande groei door: ondernemers die hun core business als gevolg van de coronamaatregelen als sneeuw voor de zon zagen verdwijnen. Ondernemers zijn genoodzaakt hun bedrijfsvoering aan te passen en werknemers moeten daarin worden meegenomen. "Een 'leven lang leren' zou onderdeel moeten zijn van elke organisatie", vindt Arry verhage, directeur Stichting Ontwikkelingsfonds Levensmiddelenindustrie en projectleider Wendbaar vakmanschap in lerende organisaties.

Door bijvoorbeeld ervoor te zorgen dat het potentieel aan werkenden niet vertrekt en uitvalt en duurzaam inzetbaar blijft, moet wendbaar vakmanschap de economie versnellen. Het project heeft een looptijd van twee jaar en is bedoeld om wendbaar vakmanschap beter te faciliteren en organiseren. Er worden een aantal pilots in de regio opgezet en op basis daarvan wordt er een gezamenlijke visie neergezet, waarbij wendbaar vakmanschap

ook gericht is op kennisdeling tussen bedrijven en onderwijs. Door bedrijven te ondersteunen bij het worden van een levende organisatie kunnen bedrijven beter inspelen op veranderingen.

"Ik zie dat de noodzaak van wendbaar vakmanschap ontzettend groot is vanwege de opbouw van de beroepsbevolking: deze krimpt. De noodzaak om 'het te doen met de mensen die we hebben' wordt groter. Het traditionele onderwijsmodel richt zich op het opleiden van jongeren. Maar als die op zijn...? Werkenden en zij-instromers vormen een steeds groter deel van het opleidings- en arbeidspotentieel."

In 2024 hoopt het project wendbaar vakmanschap verschillende projecten te hebben lopen, lesprogramma's wendbaar vakmanschap ontwikkeld te hebben en businessmodellen klaar te hebben. Wendbaar vakmanschap moet dan gedragen worden door de regio. Wil je ook een lerende organisatie worden? Kijk voor meer informatie op www.wvlo.nl.

De nieuwste parel van Dokkumer Nieuwe Zijlen

Je bent er vast eens langs gereden of hebt erover gehoord: de sluisen bij de Dokkumer Nieuwe Zijlen. De historische zeesluisen verloren hun functie na de afsluiting van de Lauwerszee in 1969. Echter hebben de sluisen nog wel een belangrijke functie in het waterbeheer. 150 meter verderop werd de vernoemde Willem Lorésluis aangelegd voor de afvoer van het overtollig water. Deze opnieuw te ontdekken parels geven ook toegang tot de prachtige fiets- en wandelomgeving.

De Stichting Farrend Erfskip 'De Nije Silen' heeft een subsidie ontvangen voor het project 'De Nije Silen'. "Begeleiding vanuit Qop zorgde voor een concreet plan en de subsidieaanvraag is toegekend. Het project is een opstart tot een groter geheel. De ondernemers uit de regio zijn enthousiast en helpen graag mee." Op dit moment wordt er nog hard gewerkt aan de nieuwe website en de audiotour over de rijke historie en de bijzondere verhalen. Er wordt een permanent informatiecentrum gerealiseerd dat tegelijk een

ontmoetingsplaats voor de buurtbewoners wordt. Met de betrokkenheid van de ondernemers en de bewoners uit het gebied zal deze loods ingericht worden met een expositie over de geschiedenis en andere verhalen uit de omgeving.

"Uit de gesprekken met de buurtbewoners zijn nu al zoveel bijzondere verhalen naar boven gekomen dat we in de aankomende jaren deze historie verder gaan uitwerken. De subsidie vanuit de Versnellingsagenda brengt ons project écht in de Versnelling." ~ Barbara Holierhoek, voorzitter van Stichting Farrend Erfskip 'De Nije Silen'

Met wandelroutes over de sluisen, de fietsroute rondom het Lauwersmeer met de metershoge kunstwerken, de jachthaven en de horecagelegenheden heeft de Dokkumer Nieuwe Zijlen een goede basis om nog veel meer te bieden. In de toekomst kunnen er bootjes en fietsen worden gehuurd, waardoor het een trekpleister wordt voor de toeristen in Fryslân.

"Een rijke historie en bijzondere verhalen"

‘Werkgevers, samen zetten we de eerste stap!’

Valideren: vaardigheden betrouwbaar vastleggen

De Noordoost-Friese arbeidsmarkt zou er wel eens anders uit kunnen gaan zien, dankzij het Valideringsproject van Libereaux en ROC Friese Poort Bedrijfsopleidingen. Nu de examencommissie van ROC Friese Poort heeft besloten de vaardigheden die Libereaux vaststelt te erkennen, worden de ontwikkelingen in heel Nederland met interesse gevolgd.

“Als alle kwaliteiten van iedereen binnen jouw bedrijf goed en betrouwbaar in beeld zijn gebracht, hoe ziet jouw organisatie er dan uit?”

Met het project Valideren komt de regio op een positieve manier in de belangstelling. De stap die de examencommissie heeft genomen maakt het onderscheidend. Nu kun je gericht ondernemers benaderen.” – vertelt Marjan van der Feen, programmadirecteur van Qop.

Werknemersvraagstuk oplossen

Raymon Steenkamp, directeur van Libereaux:

“Valideren is op een betrouwbare en objectieve manier de kwaliteiten van iemand in beeld brengen, zodat het onderwijs er een waarde aan kan toekennen. Het is een erkende manier om vaardigheden vast te leggen, waardoor je een andere kijk krijgt op de inzetbaarheid van een persoon. We investeren fors in gesprekken met werkgevers: we leggen uit wat we doen, welk probleem we oplossen en wat dat oplevert. Bij veel bedrijven is een cultuuromslag nodig. Ze proberen met quick fixes zoals een aangepaste vacaturetekst personeel te werven. Maar wat zijn de kwaliteiten en vaardigheden van de mensen die je in huis hebt? Als je dat goed onderzoekt, heb je dan überhaupt vacatureruimte? We kunnen jouw personeelsvraagstuk oplossen door wat mensen kennen en kunnen te valideren en hen op een goede plek in de organisatie

neer te zetten. Er is veel nieuwsgierigheid naar wat we doen en de noodzaak is groot: de komende periode staan al zes kennissessies met werkgevers in de regio gepland.”

“Op dit moment worden gesprekken gevoerd met werkgevers, waarna Libereaux verder inzoomt bij werkgevers en werknemers. Libereaux stelt het doelprofiel op en begeleidt het vullen van portfolio's. Daarna kijkt ROC Friese Poort: kunnen wij aansluiten op de opgehaalde ontwikkelbehoefte met opleidingen en maatwerk-leren? Kan aan dit portfolio een erkend certificaat of diploma gekoppeld worden dat een waarde vertegenwoordigt op de arbeidsmarkt?”

Doorbraak

Libereaux en ROC Friese Poort Bedrijfsopleidingen willen vóór zomer 2023 tweehonderd Noordoost-Friezen kennis laten maken met het valideringstraject. We kijken altijd wat haalbaar is en welk traject geschikt is. De subsidie geeft ons tijd en ruimte om te ontdekken, bouwen en ontwerpen.

Vidscool, de digitale assistent voor elke docent

Het online onderwijs tijdens de coronaperiode verliep niet altijd overal even soepel. Docenten kunnen best wat hulp gebruiken bij het toepassen van de digitale middelen. Mr Sjef uit Damwâld heeft hier de oplossing voor.

Door de tool Vidscool kunnen docenten, leerlingen en ouders korte instructievideo's vinden. Docenten kunnen deze video's gebruiken ter ondersteuning, maar ook in plaats van een klassikale les. Ouders kunnen de video's gebruiken als huiswerkondersteuning. Leerlingen en docenten kunnen ook vragen stellen bij Vidscool, die worden vervolgens beantwoord door docenten in opleiding.

De video's helpen straks niet alleen op het Dockinga College, waar Vidscool is begonnen, maar ook op andere scholen in de regio en op termijn in heel Nederland. Scholen zijn zoekende naar nieuwe manieren om les te geven, zoals bijvoorbeeld het asynchroon lesgeven, dat is niet meer gebonden aan een tijd en plaats.

De oprichters van Mr Sjef, Machiel Keekstra, Nicky van den Dolder en Jan Sikkema, ontwikkelden door hun ervaringen in het onderwijs en bedrijfsleven al eerder trainingen voor docenten over de Microsoftprogramma's als Office 365. "Vidscool scheelt tijd en docenten kunnen hiermee vertrouwen op de didactische kwaliteit van de functies." – vertelt Machiel Keekstra.

"Vidscool is het antwoord op de digitalisering van het onderwijs"

Aanschouwelijk maken van bramenflora

Fryslân telt meer dan 50 bramensoorten, waarvan er minstens 30 voorkomen in de regio Noordoost-Fryslân. De Stichting Platform Friese Rassen en Gewassen wil deze bramensoorten bij een groter publiek in beeld brengen.

Met dit project wordt de biodiversiteit van de bramensoorten in kaart gebracht door middel van een handleiding. Het project gaat in het voorjaar 2023 van start. Met het aanschouwelijk maken van de bramenflora zet het project in op kennisontwikkeling over natuur en biodiversiteit. Via de recreatieve sector en het onderwijs wordt vervolgens de kennis gedeeld. Bramenflora draagt hiermee bij aan natuurinclusieve kringlooplandbouw binnen het thema 'Natuur, biodiversiteit, landschap en recreatieve sector'. Daarnaast richt het project zich op het organiseren van excursies om de bramenflora toegankelijk te maken voor publiek.

Gouden Gidsen Gilde

De verbinding tussen geschiedenis en natuur

“Er is veel animo voor het project”

Stichting Vitale Waddenkust gaat samen met It Fryske Gea en de Waddenvereniging een ‘Gouden Gidsen Gilde’ opzetten om verhalen te vertellen aan inwoners en bezoekers van de regio Noordoost-Fryslân. Via het te ontwikkelen boekingsstelsel kunnen toeristen en inwoners uit de regio eenvoudig een gids boeken in een gebied naar wens.

Deelnemers van de opleiding worden opgeleid door deskundigen uit de regio over de geschiedenis, natuur, economie en alle parels van de Waddenkust. De verwachting is dat er jaarlijks 75 deelnemers als ambassadeurs worden opgeleid. De Gouden Gidsen Gilde wil de beleving van al het moois langs de Waddenkust vergroten door meer gidsen beter en breder op te leiden. De eerste gidsen worden vanaf januari 2023 opgeleid.

Met het online boekingsstelsel wordt de vraag en aanbod van gidsen bij elkaar gebracht. De gidsen zijn voor ondernemers langs de Waddenkust een extra tool om zichzelf te presenteren en te positioneren. It Fryske Gea en de Waddenvereniging zijn aan de slag gegaan met de voorbereiding van de opleiding voor gidsen. De contouren van de onderwerpen, locaties en sprekers begint vorm te krijgen. De bedoeling is dat de eerste gidsen eind maart 2023 online komen en de eerste rondleidingen worden ingepland. De Waddenvereniging en Vitale Waddenkust merken al veel animo voor dit project.

Het idee is in 2018 bij beide partijen ontstaan vanuit een brede interesse in de geschiedenis en de natuur. Het project is de verbinding van de geschiedenis en de natuur. Met de inzet op de streekmerken sluit het project aan op de businesscase Regiomarketing.

Businesscase 2A: Bouwen aan de Bouw

De bouwsector is goed vertegenwoordigd in Noordoost-Fryslân. In deze sector ligt de focus op innovatie, duurzaamheid en efficiëntie. Dit is een grote uitdaging, maar tegelijkertijd een uitkomst. Door de komst van nieuwe ideeën en producten in de bouw, zoals big data, digitalisering en robotisering is het tijd voor implementatie.

Voor een sterke regionale bouwsector is het, naast industrialisatie en inzetten op circulariteit, van belang dat er voldoende personeel beschikbaar komt en blijft. Dit is in toenemende mate een uitdaging, we zetten dan ook in op aanwas en instroom van nieuw personeel.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- ondernemers de mogelijkheid bieden gezamenlijk te investeren in innovatieve technieken zodat bepaalde specifieke productiestappen en/of -handelingen regionaal kunnen worden uitbesteed
- bijdragen aan het versterken van de regio als centrum voor industrieel en circulair bouwen of bijdragen aan de energietransitie op landelijk of internationaal niveau
- innovatieve technieken toegankelijk maken voor ondernemers in de regio zodat ondernemers en onderwijsinstellingen in praktijksituatie kennis kunnen maken met deze innovatieve technieken
- bijdragen aan kennisdeling tussen ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen op het gebied van bouwtechniek
- bijdragen aan het vergroten van het aantal jongeren dat in aanraking komt met bouwtechniek

De ontwikkeling van de gestandaardiseerde ladingdrager

De bouwsector staat voor een enorme uitdaging om tot 2030 jaarlijks 75.000 nieuwe woningen te realiseren. Daarnaast moet de CO2 uitstoot in de sector aanzienlijk worden gereduceerd. Met de traditionele manier van bouwen gaan deze doelstellingen niet worden gehaald. Combex bouwlogistiek wil de logistieke kant van het vervoer van geïndustrialiseerde bouwelementen verder vormgeven met als doelstelling meer woningen te realiseren.

Samen met haar projectpartners wil Combex de logistieke kant van het vervoer verder ontwikkelen. Met het project wordt een gestandaardiseerde ladingdrager ontwikkeld voor industriële evelementen. Hierdoor zijn er minder handelingen en vervoersbewegingen nodig. "We hopen de mogelijkheden van multimodaal vervoer van bouwelementen te kunnen bevorderen met deze ontwikkeling." Freerk Lautenbach, projectmanager.

De bouwelementen kunnen goedkoper worden geproduceerd, waardoor het bouwvolume toeneemt. Het doel is uiteindelijk om het rendement van de industrialisatie optimaliseren, meer woningen te realiseren en tegelijkertijd de CO2 uitstoot te verminderen. "Door het verhogen van de efficiëntie zullen de logistieke kosten in de keten worden gereduceerd en dat levert internationaal een betere concurrentiepositie op."

"Minder CO2 en meer woningen"

Digitaal veilig ondernemen

Digitaal ondernemen is het nieuwe normaal, maar digitaal ‘weerbaar’ ondernemen is dat nog lang niet. Het gezamenlijk werken in de Cloud, het online vergaderen via een call en het inloggen in een werkprogramma kan tegenwoordig overal. Maar deze ontwikkelingen kennen één keerzijde: de cybercriminaliteit neemt toe. Hoewel grote organisaties zich steeds beter wapenen tegen deze digitale dreigingen, blijven kleinere bedrijven hierin achter.

“We moeten ons beter wapenen tegen deze digitale dreigingen”

Met een gezamenlijk project willen Stichting Cybersafety Noord Nederland, NHL Stenden, ROC Friese Poort en Integripro hier verandering in brengen. Het project ‘Digitaal veilig ondernemen en werken’ kreeg eind 2021 een subsidie toegekend vanuit de Versnellingsagenda. Het project richt zich op de bouw- en metaalindustrie en de recreatie- en toerismesector in Noordoost-Fryslân. Dat zijn de sectoren die sterk vertegenwoordigd zijn in de regio. Met op maat gemaakte masterclasses en tools om direct in actie te kunnen komen hopen de initiatiefnemers cybercriminaliteit te kunnen laten afnemen.

De samenwerking tussen ondernemers, overheids- en onderwijsinstellingen is van toegevoegde waarde voor het project. Ondernemers zijn niet alleen de economische motor van de regio, ook zorgen ze voor sociale cohesie. Een cyberaanval op ondernemers betekent daardoor economische gevolgen en maatschappelijke ontwrichting. “Het is belangrijk dat regionale ondernemers de krachten bundelen en als collectief digitaal weerbaar worden. Door bewustwording te creëren, het ontwikkelen en delen van kennis en hulpmiddelen beschikbaar te maken”, Nienke Hoeksma, directeur van Cybersafety Noord Nederland. Cybercriminaliteit vormt een reële bedreiging voor ondernemers. Er wordt een permanent cyber-kenniscafé in de vorm van een digitale werkplaats geïntroduceerd waar studenten, onder begeleiding van docenten en experts, aan de slag gaan om ondernemers met cyber vraagstukken te helpen. Dit kenniscafé biedt de mogelijkheid om bijeenkomsten te organiseren voor ondernemers om daar de kennis en ervaring te delen.

Van thuiszittende jongere tot ijzersterke vakman

Voor thuiszittende jongeren is Going NOF opgericht. Een onderneming van Frits de Jager, directeur van De Jager RVS en zijn zoon Mark de Jager, jeugdhulpverlener. Naast de krapte op de arbeidsmarkt is er een mismatch tussen vraag en aanbod. Er is een grote vraag naar personeel en tegelijkertijd staan er veel mensen aan de zijlijn. Het UWV, gemeenten en sociale werkvoorzieningsbedrijven weten grotendeels wie dit zijn. Maar op de doelgroep van Going is geen zicht: de thuiszittende jongeren.

“Ik ben jeugdhulpverlener bij Horizon Begeleiding en wil meer voor deze jongeren doen.” – vertelt Mark over het project. “Dat zij uitvallen heeft allerlei redenen: wij verlenen zorg en zoeken uit welke problematiek er speelt. Wat staat deze jongere in de weg om te kunnen participeren? Welke tools en handvaten kunnen wij bieden?”

“Van de bank naar een baan”

Elke thuiszitter legt bij Going NOF zijn eigen traject af: het is maatwerk. “We hebben een eigen jongerenwerkplaats in de Prinsfabriek in Dokkum, waar met hout en metaal wordt gewerkt. Ook bieden we weerbaarheidstrainingen: we vinden sport heel belangrijk om jongeren te activeren en weer zelfvertrouwen te geven. Gaandeweg ontdekken we samen met de jongere zijn talenten en drijfveren.”

Met een vernieuwde aanpak worden de vergeten jongeren weer geactiveerd.

“We willen jongeren activeren en zelfvertrouwen geven”

Door goed te luisteren en met de jongeren in gesprek te gaan wordt er gekeken naar de meest passende route. “Als je (tijdelijk) niet past in een schoolse setting mag dat nooit leiden tot afhaken in de maatschappij. Wij bieden met onze unieke integrale aanpak een alternatieve route voor deze jongeren om een waardevolle plek in de maatschappij te verwerven”.

Going brengt jongeren weer op gang en helpt ze vanaf de bank richting de jongerenwerkplaats. Een tussenfase tussen thuis en de maatschappij. Vanuit daar gaan ze op zoek naar een werkervarings- of stageplek en uiteindelijk een baan.

Ontwikkeling van de nieuwe klapschaats

Catharinus Schuurmans uit Feanwâlden heeft een nieuw soort klapschaats ontwikkeld waarop schaatsers mogelijk efficiënter kunnen schaatsen. Deze nieuwe klapschaats wordt niet vastgezet zoals de vaste noor. Het veermechaniek stelt de schaatser in staat om 'de klap' efficiënt te gebruiken.

Schuurmans heeft tot zijn achttiende fanatiek geschaatst bij selectiegroepen in Thialf en zijn passie voor schaatsen is altijd gebleven. Met het idee voor de schaats klopte hij bij fabrikanten van schaatsen aan, maar hij kreeg geen respons. "Met de toegekende subsidie konden we een stap zetten met de ontwikkeling van het prototype". SMI Groep uit Dokkum denkt mee en rekt de klapschaats constructief door.

“De nieuwe schaats zit tussen de vaste noor en de klapschaats in”

Topschaatser Jesper Hospes heeft deze Suver prototype klapschaats onlangs in de praktijk uitgetoet. Zijn eerste reactie was positief. Hospes heeft een aantal verbeterpunten aangegeven die Schuurmans nu probeert in te zetten. Schaatsen is een gevoelsport, feedback is erg belangrijk.

“De nieuwe schaats zit tussen de vaste noor en de klapschaats in, waardoor je het beste van twee werelden hebt.”

Het verhaal van De Alde Feanen

Van ijsvlakte naar toendra, steppe en oerbos. Vervolgens van moeras, landbouwgrond en veenaftgravingen tot natuur- en recreatiegebied. Het landschap van Nationaal Park De Alde Feanen is door de eeuwen heen veel veranderd.

De Alde Feanen en It Fryske Gea maken met een storymap de landschapsbiografie inzichtelijk en toegankelijk voor bezoekers, bewoners en ondernemers. Hierin is zowel de ontstaansgeschiedenis als de ontwikkeling van het gebied door de eeuwen heen geschetst.

De storymap begint met de ijstijd, dertienduizend jaar geleden. "Smeltende gletsjers kerven daarna de eerste contouren van de latere rivieren Alddijp, Smalingerlandse Ee en de Boorne. De poolwind brengt zand, dat zich vooral ophooft ten oosten van het gebied. De basis is gelegd." Sinds de 17e eeuw weten vooral inwoners met adellijke titels De Alde

Feanen te vinden en in de tweede helft van de 19e eeuw wordt het Nationaal Park steeds populairder en is het park inmiddels een niet te missen toeristische trekpleister. De storymap is te vinden op de website: www.np-aldefeanen.nl

De Wad'ntrip met de Wad'nbus

Met de Wad'nbus op Wad'ntrip. De tocht gaat niet alleen door en langs de streekmerken, maar laat de gasten ook nadrukkelijk kennis maken met de streken door er te overnachten, een wandeling te maken, het water op te gaan of een fietstocht te maken. Om de beleving, naamsbekendheid en zichtbaarheid van de toeristische regio een boost te geven werd de Wad'nbus ontworpen en een compleet arrangement samengesteld. Voor de ontwikkeling van de Wad'nbus en de Wad'ntrip ontving het project een subsidie.

Het Wad'n avontuur

Een week lang op avontuur met de camperbus in Noordoost-Fryslân. De reis gaat van start bij de bloemen- en theetuin 'Bloemenparadyske' in Kollum. Met een vuurkorf en een mand vol streekproducten geniet je van de ondergaande zon op de kleinschalige camping. De volgende dagen worden gevuld met wandelingen, varen of ga je op excursie met een vogelaar of natuurfotograaf. Ook de kunstwerken bij Holwerd aan Zee worden niet overgeslagen. De reis eindigt in de historische 11-stedenstad Dokkum.

Na twee succesvolle verhuurjaren is de Wad'nbus, inclusief verhuurplatform op zoek naar een nieuwe eigenaar.

"En een mand vol streekproducten"

Businesscase 2B: Bouwen aan Metaal

De regio kent veel bedrijven in de maakindustrie. Deze sector innoveert snel als het gaat om zaken als digitalisering, robotisering en 3D-printen. Veel bedrijven hebben zelf onvoldoende massa om bij te blijven en steeds te investeren in nieuwe technieken. Daarnaast kunnen ondernemers niet altijd zelfstandig de kennis binnenhalen voor nieuwe producten of processen. Een belangrijk thema binnen de regionale maakindustrie is het aantrekken van nieuw personeel en het werven van de 'metaalmedewerker van de toekomst'. In dit kader is het van belang om leerlingen al op jonge leeftijd te interesseren voor techniek om zodoende de instroom van leerlingen in het techniekonderwijs te stimuleren.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- de mogelijkheid bieden gezamenlijk te investeren in innovatieve technieken zodat bepaalde specifieke productiestappen en/of -handelingen regionaal kunnen worden uitbesteed
- innovatieve technieken toegankelijk maken voor ondernemers in de regio zodat ondernemers en onderwijsinstellingen in praktijksituatie kennis kunnen maken met deze innovatieve technieken
- bijdragen aan kennisdeling tussen ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen op het gebied van metaaltechniek
- bijdragen aan het vergroten van het aantal jongeren dat in aanraking komt met metaaltechniek
- bijdragen aan het verbeteren van de uitstraling van de regionale metaalsector

Staalkrachtig op de kaart

Noordoost-Fryslân kent veel metaalbedrijven die prachtige producten maken die de hele wereld over gaan. Toch zijn deze bedrijven niet heel bekend bij veel inwoners en jongeren. Met het project 'Staalkrachtig Noordoost-Fryslân' wordt hier verandering in gebracht.

Wytse Pyt de Jager van DOKcom PR & Communicatie wil met het project de regionale maakindustrie de kans geven zich via nieuwe communicatiekanalen te profileren. "We willen de bedrijven beter onder de aandacht brengen in de regio." Hiermee krijgt de regionale maakindustrie de kans om rechtstreeks het onderwijs te bereiken, studiekeizers te enthousiasmeren voor de sector en beter zichtbaar te worden voor mensen die aan omscholing denken of in de bijstand zitten.

Met het project willen ze de doelgroep motiveren om ook voor een staalkrachtige toekomst te kiezen, aan jong talent laten zien hoe mooi de regio Noordoost-Fryslân is en wat voor bedrijven hier gevestigd zijn. Met een bijdrage uit de Versnellingsagenda wordt een magazine en website ontwikkeld. Het laat de verrassende en veelzijdige kant zien die staalbedrijven bieden.

www.staalkrachtig.nl

Andries Bloemhof: "De afwisseling vind ik heel erg leuk: het ene moment ben ik aan het lassen en het volgende moment sta ik aan een machine."

Ontsnappen aan digitale dreigingen

Bewust worden van de cyberaanvallen en het vergroten van de digitale weerbaarheid, dat zijn de doelen die worden nagestreefd met het project: 'Ontsnappen aan digitale dreigingen'. Met behulp van vier mobiele escaperooms worden Friese ondernemers bewust gemaakt van de risico's van digitale aanvallen.

Het project is gestart met de realisatie van de vier 'escape-kisten'. Door vragen en kennisitems te verbinden aan oplossingen van uitdagende puzzels werkt Eduno op een plezierige manier aan het vergroten van de bewustwording bij het MKB. "Inmiddels hebben meerdere ondernemers het spel gespeeld en resulteert dit in goede gesprekken over het onderwerp. We zijn nu bezig om de informatie aan te passen, zodat de spellen ook in het onderwijs gespeeld kunnen worden." – vertelt Gerrit van der Heide, eigenaar van Eduno. "Door samen te werken met verschillende partijen uit de regio kunnen we meer ondernemers, leraren en jongeren bereiken en gezamenlijk werken aan het verbeteren van de digitale weerbaarheid in de regio."

"Van MKB naar onderwijs"

Regiodeal Noordoost-Fryslân

Noordoost-Fryslân bouwt met de Regiodeal aan een vitale, krachtige regio waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is. Een pakket aan projecten moet de economie laten groeien: **de Versnellingsagenda**. Stichting Qop gaat samen met ondernemers, onderwijs en overheden aan de slag om de regionale groei in een versnelling te brengen.

Subsidieregeling Versnellingsagenda

Heb jij een kansrijk projectidee voor de sector **bouw, metaal, agrifood en/of recreatie en toerisme** in Noordoost-Fryslân? Voor deze projecten die de economie stimuleren is geld beschikbaar uit de subsidieregeling Versnellingsagenda. Je kunt tot 65% subsidie aanvragen voor jouw project!

Neem contact op met de adviseurs van Qop

Heb je een innovatief idee?

Wil jij aan de slag met een project dat de regionale economie versterkt?

Uitwerken van je plan

Wij helpen je het idee concreet te maken en begeleiden de aanvraag.

Aanvraag indienen

Subsidies tot en met 25.000 euro kunnen het hele jaar door aangevraagd worden.

Toetsing door subsidiebureau

Binnen 8 weken besluit het subsidiebureau over de aanvraag tot 25.000 euro.

Beoordeling Regioboard

De Regioboard bestaat uit ambassadeurs uit de regio.

Jij kunt subsidie ontvangen als:

Het project aansluit bij één van de zeven onderstaande programma's

Aanvragers 35% zelf financieren door inbreng van eigen middelen, arbeid, uren of bijdragen van derden

Het project maximaal drie jaar duurt en uiterlijk 31 december 2024 is afgerond

Aanvragers bij een subsidieaanvraag boven €5.000 samenwerken met ondernemers, onderwijsinstellingen en/of overheden

Arbeidsmobiliteit

Wendbaar Vakmanschap

Bouwen aan de bouw

Bouwen aan metaal

Ondernemers & Netwerk

Toekomstbestendige Agri & Food

Regiomarketing

Bekijk de doelen en beoordelingskader per programma op de website van qop.nl

Trots

Als bestuur van de stichting Versnellingsagenda, beter bekend als Qop, zijn we ontzettend trots. Trots op onze medewerkers die - onder aanvoering van Marjan van der Feen - in de regio betrokken zijn bij meer dan 80 projecten. Trots ook op de samenwerking met de Provincie Fryslân en de betrokken vier gemeenten en hun burgemeesters die een stevig financieel fundament onder de Regiodeal "de Versnellingsagenda" legden. Trots op de Regioboard, een groep deskundige bestuurders, die met hun kennis en ervaring én hun enthousiasme en betrokkenheid zoveel goede projecten hebben gesteund. En trots op de plannenmakers, initiatiefnemers en gesprekspartners zonder wie al die mooie projecten nooit tot stand zouden zijn gekomen.

Een bijzonder woord van dank aan Sebastiaan Verlaan, Liesbeth Mantel en Jouke Algra. Zij hebben in de afgelopen jaren deel uitgemaakt van het bestuur van de stichting.

We willen de hoop uitspreken dat de gouden samenwerking van de afgelopen jaren met alle hierboven genoemde betrokkenen, die onze regio veel mooie, goede, succesvolle projecten heeft gebracht, nog lang mag voortbestaan en nog vele vruchten mag afwerpen!

Bettina de Jong en Marc Kuipers
Bestuur Qop

Businesscase 2C: Ondernemers & Netwerk

Het programma van Ondernemers & Netwerk is erop gericht op kennisdeling tussen ondernemers te stimuleren en faciliteren om het ondernemerschap in de regio te versterken. Door kennisoverdracht tussen ondernemers te faciliteren kunnen kennis en kunde bij starters en bedrijven worden vergroot.

Dit kan door het opzetten van een lerend ondernemersnetwerk waar deelnemers kennis en ervaring delen met andere ondernemers en het door ontwikkelen van innovatieve ideeën tot een te realiseren bedrijfsplan.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- bijdragen aan het organiseren/faciliteren van (digitale) evenementen met als doel kennisdeling
- bijdragen aan kennisdeling over bedrijfsvoering en innovatie
- bijdragen aan het ontwikkelen van nieuwe, innovatieve en kansrijke product-, proces- of bedrijfsplannen
- bijdragen aan het opzetten van kennisstructuren of opleidingstrajecten voor startende en bestaande ondernemers
- ondersteuning bieden aan starters op het gebied van haalbaarheid, businesscases, pilots of het inschakelen van externe deskundigen

Fryske Fammen Yn Saken

Fryske Fammen Yn Saken, de naam zegt het al. Een ondernemersnetwerk voor vrouwelijke ondernemers uit de regio, georganiseerd en bedacht door QWIK Marketing. Met bijeenkomsten en een digitaal netwerk, zodat dames uit de regio elkaar kunnen vinden en actief ideeën, kennis en ervaring met elkaar kunnen delen.

Het project richt zich op ondernemende vrouwen die professioneel aan de weg timmeren. Van directeuren, zelfstandig professionals en CEO's tot kunstenaars. "Iedereen heeft zijn eigen verhaal te vertellen en voorbeelden om anderen te inspireren. Met een persoonlijk verhaal kun je de verbinding leggen en kansen creëren" – vertelt Wikje de Roos, eigenaar QWIK Marketing.

Op het ondernemersplatform vind je interviews en ondernemersverhalen met professionals. De verhalen zijn bedoeld om andere zakenvrouwen te inspireren om ook hun verhaal en kennis te delen. Fryske Fammen Yn Saken is inmiddels uitgegroeid tot een totaalconcept met een online platform, podcast en lifestyle magazine.

"Met dit online platform kan ik alle zakenvrouwen een podium geven en met elkaar in contact brengen."

www.fryskefammenynsaken.nl

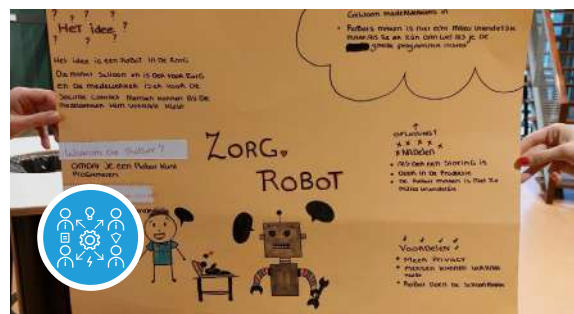

**FRYSKE
FAMMEN**
Yn Saken

100 studenten aan de slag met Ambitie 2040

Tijdens de driedaagse Miensker Challenge gaan studenten van ROC Friese Poort aan de slag met de toekomstplannen van de gemeente. Een initiatief van Kennislab NOF, MBO Talent, Oranje Ferbynt en Ministerie LNV. Samen met ondernemers en regionale beleidsmakers worden oplossingen bedacht voor vraagstukken over de gezondheid van de jeugd, regionale arbeidsmarkt en het onderwijs.

De MBO studenten werden ingedeeld in vier groepen. Retail en Financieel studenten gingen aan de slag met het vraagstuk 'werken' en studenten van de opleiding Onderwijsassistent en Pedagogiek werkten samen aan 'onderwijs'. De studenten van de zorgopleidingen gingen aan de slag met het thema 'leven'. In workshops en brainstormsessies werden de ideeën verzameld en uiteindelijk werden een aantal ideeën uitgewerkt.

De jonge talenten kwamen met nieuwe ideeën om het Fries geluk een boost te geven en presenteerden de plannen aan het einde van de middag aan de aanwezigen. De studenten ontvingen het MBO Talentbewijs en de uitgewerkte ideeën worden teruggekoppeld naar de politiek als input voor de Ambitie 2040.

“Creatieve oplossingen en frisse ideeën”

Nachtwacht360, een groot succes binnen en buiten de regio

De regio Noordoost-Fryslân had van 1 oktober tot 30 november 2020 een wereldprimeur. Het beroemde Nachtwacht360-project was in de Theaterkerk Nes een groot succes en door de beperkte toelating van publiek door het coronavirus werd de tentoonstelling verlengd tot en met 1 april 2021.

Op de levensechte foto is de Nachtwacht tot in detail nageemaakt met behulp van mensen die sprekend lijken op hun in verf afgebeelde voorgangers. Fotograaf Julius Rooymans en modeontwerper Hans

Ubbink werkten samen met experts uit binnen- en buitenland aan de precieze reconstructie van het meesterwerk als foto. De kostuums en attributen die in het oorspronkelijke schilderij zichtbaar zijn, zijn op een realistische en authentieke wijze nageemaakt en werden ook tentoongesteld in de Theaterkerk.

“Een levensechte foto in detail nageemaakt”

“Nes is één van de donkerste plekken in Nederland, dus als er ergens een nachtwacht thuishoort, dan is het hier in Noordoost-Fryslân.” - Anke Bijlsma, directeur Theaterkerk Nes

Het doel van het eenmalige project was het naar de regio halen van de toeristen en mensen enthousiasmeren over de mogelijkheden van de regio. 60% van de 3000 verkochte tickets waren bezoekers van buiten de regio. Nachtwacht360 droeg niet alleen bij aan het regionale cultuuraanbod, maar ook aan de belevingswaarde van Noordoost-Fryslân.

Lisdodde als uitstekend isolatiemateriaal

De lisdodde plant blijkt een uitstekend alternatief voor gangbaar isolatiemateriaal. De plant helpt de bouwsector meer circulair te maken. Bouwgroep Dijkstra Draisma start het project 'lisdodde als isolatiemateriaal' voor het telen, oogsten en verwerken van lisdodde tot gecertificeerd isolatiemateriaal. In de regio wordt een proeftuin opgezet voor het verbouwen van Lisdodde en ook wordt gewerkt aan het verwerken van het product tot daadwerkelijk isolatiemateriaal voor woningen.

Op dit moment zijn er in de bouwsector twee uitdagingen: de energietransitie en de materiaaltransitie. Voor het combineren van de energie- en materiaaltransitie wordt gekeken naar natuurlijke producten die ingezet kunnen worden in het bouwproces. Echter bestaan deze materialen vaak nog niet of zijn ze niet in voldoende grote hoeveelheden beschikbaar om economisch rendabel te zijn. Lisdodde kan hierin de oplossing zijn.

Bouwgroep Dijkstra Draisma neemt het initiatief om te onderzoeken of de lisdodde op grotere schaal marktklaar kan worden gemaakt als isolatiemateriaal. Op een perceel bij Driezum wordt een gebied ingericht voor de teelt en oogst van lisdodde. Vervolgens wordt het natuurlijke materiaal regionaal verwerkt in samenwerking met medewerkers van Dokwurk. "Het restaurant De Ferbining in Feanwâlden is volledig geïsoleerd met lisdodde en op dit moment wordt er gewerkt aan panelen voor nieuwbouwwoningen" – Coen Verboom, projectleider.

“Van oogst naar isolatie”

Uit het project is gebleken dat er lisdodde goed verwerkt kan worden tot isolatiemateriaal en dat het verbouwen van lisdodde een verdienmodel kan zijn voor de lokale boeren.

“We zijn enthousiast over de resultaten van het project en hopen dit ook op grote schaal verder te kunnen uitrollen”.

Aan de slag met natuurinclusieve landbouw

Vanuit het project 'Leernetwerk bodem Noordelijke Kleischil' gaan boeren in het kustgebied de aankomende jaren aan de slag met natuurinclusieve landbouw. Hierbij is de bodem, als basis van het boerenbedrijf, het uitgangspunt.

Vanuit de agrarische sector is veel vraag naar nieuwe kennis over bodembeheer, bodemkwaliteit en biodiversiteit. Begin 2022 zijn de eerste kleine groepen boeren met behulp van een deskundige gestart met het verbeteren van de bodemkwaliteit en het bodemleven. Voor een periode van drie jaar worden eigen experimenten uitgevoerd en demonstratiepercelen worden opgezet. Door middel van velddemo's, georganiseerd door Agrarisch Collectief Waadrâne, worden andere boeren uit de regio betrokken bij de resultaten en opgedane kennis.

In het leernetwerk wordt samengewerkt aan een weerbare en vruchtbare bodem.

Maaimethodes met oog voor biodiversiteit en economie

Bloemrijke wegbermen, akkerranden en strokenteelt zijn niet meer weg te denken uit het Friese landschap, toch blijken de standaard maaimachines niet aangepast te zijn op de bevordering van de biodiversiteit.

De bedrijven REMA Environmental Machinery BV en Jelle Bijlsma BV hebben de handen ineengeslagen om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van een prototype eco-maaier.

“Met het project wordt onderzocht wat de beste balans is tussen ecologie, veiligheid en de economie bij bermonderhoud. Daarnaast wordt gezocht naar een maai-principe zonder zuigende werking op de bodem waardoor (zwerf)afval en zand niet in het maaisel terecht komt. Hierdoor is bermgras beter op te waarderen (valoriseren) tot bijvoorbeeld A kwaliteit compost, Bokashi, biogas of zelfs waterstof.”, aldus Piet Regnerus – eigenaar van REMA

Sign Again: No sign to waste!

Probo en Dokwurk hebben de eerste stappen naar circulariteit in print gezet. In Dokkum is een machine geplaatst waarmee het volledig gerecyclede en herprintbare plaatmateriaal kan worden gemaakt. Het snijafval en pvc-houdend retourmateriaal van klanten wordt niet meer als afval weggegooid. De nieuwe techniek zorgt ervoor dat de afvalmaterialen worden verwerkt in duurzaam plaatmateriaal.

Met het project Sign Again wordt voor het eerste volledig gerecyclede plaatmateriaal gemaakt van afvalmaterialen. Gebruikte prints worden verwerkt tot een nieuw te beprinten plaatmateriaal. Op die manier blijft print betaalbaar en beschikbaar. Naast deze innovatie zet het project in op kansen voor ontwikkel- en arbeidsplaatsen vanuit Dokwurk.

Ook wordt gekeken naar een praktische toepassing van het plaatmateriaal in de bouwsector. Dit wordt gedaan in samenwerking met studenten. Het project gaat zes blijvende arbeidsplaatsen bieden voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, tien werkervaringswerkplekken en is er ruimte voor vier afstudeeropdrachten tijdens de projectperiode.

Ondernemersschool

Bouwen aan de basis van een lerend ondernemersnetwerk

Stichting de Molkfabryk en de Rabobank ontwikkelen een ondernemersschool in Burgum, waar kennisdeling en samenwerkingen een belangrijk element zijn voor het versterken van het ondernemerschap in de regio. Er wordt gewerkt aan een stevige basis en een duidelijk plan voor de ondernemersschool.

Jaren geleden is het idee ontstaan. Gemeente Tytsjerksteradiel had de vraag aan Stichting de Molkfabryk in Burgum om een ondernemersschool op te richten, omdat er in de regio veel ondernemers- en netwerkverenigingen actief zijn. Het is belangrijk dat de ondernemersschool geen concurrent wordt, maar een aanvulling op de bestaande netwerken. Het wordt een fysieke locatie waar startende ondernemers elkaar kunnen ontmoeten en waar ruimte is om van elkaar te leren. Een plek waar het programma ingericht is op de wensen en vragen van startende ondernemers en waar de focus ligt op innovatie, samenwerken en samen impact maken in de regio.

“Ondernemers maken ondernemers”

Businesscase 2D: Toekomstbestendige Agri & Food

De agrarische en foodsector is in de regio Noordoost-Fryslân sterk vertegenwoordigd. Circulaire economie, biodiversiteit en duurzame landbouw wordt steeds belangrijker. Vanuit de sector zijn acht thema's benoemd om invulling te geven aan landbouwgerelateerde vraagstukken. Van gezonde bodem tot duurzame energie, van mest en voer naar voedsel en voeding en ook verzilting, biodiversiteit en water.

Fjildlab werkt als veldlaboratorium in de regio voor het versterken van de circulaire economie en een duurzame landbouwsector. Via kenniskringen en projecten worden vraagstukken aangepakt. Initiatiefnemers van projecten uit het programma Toekomstbestendig Agri & Food kunnen zich aansluiten bij Fjildlab.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- bijdragen aan natuurinclusieve kringlooplandbouw op de thema's natuur en landschap, gezonde bodem, water en landbouw, duurzame energie, mest, voer, verzilting, voedsel en voeding
- bijdragen aan het ontwikkelen van nieuwe technieken en producten in de landbouwsector
- bijdragen aan kennisontwikkeling over natuurinclusieve kringlooplandbouw tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden
- werken aan een landschap van hoge kwaliteit met internationale uitstraling waarin wonen en werken, recreatie en toerisme en de diensten van de natuur in balans zijn, bestand tegen de invloeden van klimaatverandering

Grip op bodemdaling

Met het project "Grip op bodemdaling" wordt een betaalbaar systeem ontwikkeld en getest dat heel specifiek en real-time de bodemdaling kan meten. Deze bodemdalingssensor wordt in het land geplaatst en de gegevens zijn direct beschikbaar voor de agrariër.

Bodemdaling wordt een steeds belangrijker thema, vooral in de gebieden met veen- en kleigronden. Ook in Noordoost-Fryslân is bodemdaling een toenemend probleem. Omdat de bodemdaling afhankelijk is van de bodemopbouw en activiteiten in het gebied kunnen er per locatie grote verschillen zijn in de hoeveelheid bodemdaling. "Bodemdaling wordt nu gemeten op een enkele locatie, vanwege de hoge kosten, of met satellieten, maar dat is alleen voor verhard oppervlak zoals een weg of huis. Waar bodemdaling

veel impact heeft is het landelijk gebied waar dus gek genoeg helemaal geen metingen worden gedaan. Dat is dan ook precies wat we met dit project willen oplossen." – vertelt Jouke Velstra van Acacia Institute.

Met de nieuw te ontwikkelen sensor van Stichting Acacia Institute, Interay en Fixeau, samen met projectpartners HZPC Research en Mts. Timpelsteed, krijgen aangesloten boeren direct inzicht en kunnen ze maatregelen nemen om gevolgen van bodemdaling tegen te gaan.

"Een betaalbare sensor voor de agrariër"

Indrukwekkend kunstwerk 'Gaia aan het Wad' in Nes

De imposante installatie 'Gaia' van kunstenaar Luke Jerram was in mei en juni 2022 te bewonderen in de Theaterkerk Nes. Samen met Sense-of-Place produceerde Theaterkerk Nes dit indrukwekkende kunstwerk tijdens het 100 dagen durende cultuurfestival Arcadia.

Gaia toonde NASA-beelden van het aardoppervlak. Gaia is 1.8 miljoen keer kleiner dan de aarde, de installatie bood de mogelijkheid om onze planeet op schaal te zien. De algemene doelstelling van het project was het vergroten van de merkwaarde en de belevingswaarde van de regio. En met succes, 1600 bezoekers bezochten de wereld in Nes.

Voor de leerlingen van het basisonderwijs was een educatieproject opgericht dat door 229 leerlingen is gevolgd. Met behulp van de subsidie uit de Versnellingsagenda werd 'Gaia aan het Wad' een echte Arcadiaproductie in Noordoost-Fryslân. De installatie was in totaal honderd dagen lang te zien in de Theaterkerk Nes. Eerder was deze installatie al te zien in Hong Kong, Australië, Taiwan en Londen. Maar liefst 60% van de verkochte tickets waren van mensen buiten de regio.

“Een kunstwerk van de aarde”

Gebiedsgerichte kansen voor natuurinclusieve landbouw

Voor agrarisch ondernemers is het belangrijk om in beeld te krijgen wat de belangrijkste kansen en belemmeringen zijn in hun eigen regio, zodat hierop ingespeeld kan worden. In het project Gebiedsgerichte kansen voor natuurinclusieve landbouw wordt gewerkt aan de versnelling van de transitie naar natuurinclusieve landbouw in samenwerking met vier groene hogescholen. Deze vorm van duurzame landbouw maakt optimaal gebruik van de natuurlijke omgeving en integreert dit in de bedrijfsvoering.

Er worden tools ontwikkeld die de boer helpen om de kansen voor natuurinclusieve landbouw in beeld te brengen op zijn percelen, in zijn bouwplan, in de bedrijfsvoering maar ook verder in de keten. Als resultaat ligt er bij drie bedrijven in de regio een plan waarmee de boer stappen kan maken in natuurinclusieve landbouw. Het project gaat boeren helpen om de kansen en belemmeringen scherp te krijgen om zo gericht aan de slag te gaan.

Bij de monitoring en meten van de eerste resultaten worden studenten betrokken van Van Hall Larenstein. De plannen dragen bij aan het verbeteren van de biodiversiteit van dit gebied.

**“De boer kan hiermee
direct aan de slag”**

De Spitkeet vertelt het verhaal van de Wâlden

Themapark de Spitkeet bestaat al sinds 1990. In 2019 trok het park zo'n 20.000 betalende bezoekers, waarbij de helft van de bezoekers van buiten Fryslân komt. 8% komt zelfs uit het buitenland. Het museum wil het huidige aanbod op het themapark versterken met vernieuwende informatievoorziening.

Het doel is om bezoekers van het streekmerk en het themapark van betere en toegankelijker informatie over de cultuurhistorie van het museum en de regio te voorzien. De informatie moet interactief, digitaal en meertalig beschikbaar zijn voor een bredere doelgroep om de merkwaarde van de Spitkeet te vergroten.

De Spitkeet vertelt een deel van het verhaal van de Wâlden: de historie van het wonen, leven en werken op de Fries-Groningse heide. "Met de nieuwe oplossingen krijgt de bezoeker een betere indruk van het verhaal en wordt het museum hierdoor ook aantrekkelijker voor een jonger publiek" – Simon Hoeksma, Openluchtmuseum Spitkeet.

Het grootse muurkunstwerk van Noordoost-Fryslân in Gerkesklooster-Stroobos

Het grootste muurkunstwerk van Noordoost-Fryslân wordt samen met de inwoners van Gerkesklooster-Stroobos vormgegeven. Het kunstwerk is onderdeel van de kunstroute voor fiets-, wandel- en watertoeristen.

Het project 'Kunst in Gerkesklooster en Stroobos' wordt samen met de inwoners opgezet. Vanuit de dorpsvisie worden de ideeën van jong en oud(eren) meegenomen. De kinderen zagen het dorp graag kleurrijker en vrolijker. Hier wordt gehoor aan gegeven door middel van community art. Op regionaal niveau zal het kunstproject bezoekers aantrekken en de lokale economie versterken.

"Kinderen hebben een actieve rol in het hele proces, van ontwerp tot en met realisatie." - Christiaan van der Molen, voorzitter dorpsraad Gerkesklooster-Stroobos.

Het grootste muurkunstwerk in de regio neemt 1000 vierkante meter in beslag en op dit moment, tijdens de opbouwperiode, al te bewonderen op de loods van Barkmeijer Shipyards in Gerkesklooster-Stroobos. Er worden rondleidingen georganiseerd zodat inwoners en kinderen uit het dorp de voortgang op de voet kunnen volgen.

"Samen gaan we aan de slag!"

Bonifatius On Tour door Nederland

Het is belangrijk om Dokkum als Bonifatiusstad te positioneren, vanuit Fryslân en zelfs vanuit heel Nederland, vinden de initiatiefnemers van het project. Bonifatius On Tour gaat hierbij helpen. Met de promotiewagen gaat de Dockumer Biergilde de aankomende tijd op promotietour langs steden, op festivals, beurzen en markten. In samenwerking met Museum Dokkum en Stichting 754, die verbonden is aan onder andere de Bonifatiuskapel, willen ze drankjes kunnen schenken en informatie uitdelen over de mogelijkheden van de stad Dokkum.

“Ondernemers maken ondernemers”

“We willen toeristen uit heel Nederland enthousiasmeren over onze stad en de activiteiten die hier te doen zijn. De promotiewagen is klaar voor gebruik en de eerste drankjes zijn geschonken!” – vertelt Frank van Dijk, Stichting Dockumer Biergilde. Voor de ontwikkeling en uitrol van het project is een subsidie verstrekt.

Na 140 jaar is sinds 2016 het Bonifatiusbier weer terug met de stadsbrouwerij aan de Diepswal. Het proeflokaal en de microbierbrouwerij worden bemand door enthousiaste vrijwilligers die het mogelijk maken om dit project te realiseren. Er wordt experimenteel gebrouwen met leden van Stichting Dockumer Biergilde en in het proeflokaal kunnen de brouwsels worden gedronken. Hier worden ook bierproeverijen georganiseerd.

Het doel van het project is om de merkwaarde van streekmerk Dokkum en de regio te vergroten door met een mobiel ‘Toeristisch Informatie Punt’ buiten de regio aanwezig te zijn. Het is noodzakelijk om Dokkum buiten de regio te promoten en beleefbaar te maken voor de continuïteit van de toekomstige bezoekers en toeristen. “We komen naar de toekomstige toerist toe. De essentie is om mensen van buiten de regio naar deze regio te halen. De bezoekers moeten weten wat er in de regio te doen is en het moet aantrekkelijk zijn en blijven.”

De exportambitie van bedrijven in Noordoost-Fryslân

Om helder inzicht te krijgen in de exportambities van bedrijven in de regio en ze vanuit de gemeenten hierin te ondersteunen is het project 'Inventarisatie exportambities ANNO gemeenten' opgestart. In de periode van juli tot en met oktober 2022 zijn 210 bedrijven uit de regio Noordoost-Fryslân benaderd over de exportambities. Het onderzoek is uitgevoerd binnen de sectoren industrie, groothandel, zakelijke dienstverlening en vervoer en opslag.

“Door het kennen van de exportambitie en wat bedrijven nodig hebben om internationaal te groeien kunnen de gemeenten gericht ondersteuning gaan bieden.” – vertelt Evert Jan Schouwstra over het afgeronde onderzoek. Maar liefst 17% van alle deelnemende bedrijven geven aan ambitie te hebben om te starten met export. Op dit moment

exporteert 6% van de bedrijven in de regio. Door het ondersteunen van deze bedrijven kan de exportambitie worden gerealiseerd en kan de regio doorgroeien naar het landelijke gemiddelde van 9%. “Dit zal voor een economische boost in de regio zorgen.”

De subsidie vanuit de Versnellingsagenda is het onderzoek uitgevoerd en naar aanleiding van de positieve resultaten gaan WTC Noord-Nederland en de vier gemeenten een vervolg traject uitrollen om concrete stappen te zetten in het ondersteunen van de ondernemers in hun exportambities.

Inventarisatie Exportambitie
ANNO Gemeenten 2022

“Economische boost in de regio”

Smaak van de Wâlden

Inspiratie, nieuwe ideeën en netwerkkansen tijdens de Smaak van de Wâlden evenementen. Met het project vanuit de Versnellingsagenda worden evenementen georganiseerd voor ondernemers uit de regio.

In het tweejarige project is gericht op de uitbouw van activiteiten. Vijftig tot honderd ondernemers zetten zich gezamenlijk in voor de Noardlike Fryske Wâlden en het unieke landschap.

“Ieder evenement leren we van elkaar en schuiven experts aan met inhoudelijke kennis of ervaringen. Op deze manier groeien, leren, ontwikkelen en raken we geïnspireerd als een groep gelijkgestemden.” – Henk Pilat, projectleider.

Met als resultaat een blijvend lerend netwerk van ondernemers dat gezamenlijk werkt aan Smaak van de Wâlden evenementen.

Businesscase 3B: Regiomarketing

Projecten die bijdragen aan het vergroten van de merkwaarde en de beleefwaarde van Noordoost-Fryslân als toeristische bestemming komen in aanmerking voor het programma Regiomarketing. Dit doel sluit aan bij de toeristische visie die door regio Noordoost-Fryslân is opgesteld. In deze visie wordt geadviseerd om de regio toeristisch te ontwikkelen op basis van de vijf streekmerken: Nationaal Park Lauwersmeer, Nationaal Park De Alde Feanen, Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden, Werelderfgoed Waddenzee en de stad Dokkum. Het secundaire doel van deze businesscase is projecten die het fijne woon- en werkklimaat van de regio bevorderen, zichtbaar te maken.

De subsidieregeling Versnellingsagenda staat open voor projecten en ideeën die:

- bijdragen aan het vergroten van de merkwaarde van Noordoost-Fryslân als toeristische bestemming
- bijdragen aan het verbeteren van de belevingswaarde van het totale toeristisch product in Noordoost-Fryslân
- bijdragen aan het verbinden van de vijf toeristische streekmerken
- bijdragen aan het vergroten van de zichtbaarheid van de vijf toeristische streekmerken
- bijdragen aan de zichtbaarheid van het aantrekkelijke ondernemersklimaat
- bijdragen aan het uitdragen van het prettige woonklimaat in Noordoost-Fryslân

Lokale producten op de Streekmarkt in Bloemenparadyske

Noordoost-Fryslân heeft een breed aanbod van bijzondere streekproducten, op natuurlijke basis met een goed verhaal. Vaak zijn ze nog onbekend bij de inwoners en voor toeristen is het soms lastig om de producent te vinden. Samen met negen lokale ondernemers zet het Bloemenparadyske uit Kollum de streekproducten op de kaart met een Streekmarkt.

Voor de opstart van de Streekmarkt is een subsidie ontvangen. Hiermee is de marketing opgezet en inmiddels is de Streekmarkt een zomertraditie op elke vierde zaterdag van de maand van april tot en met september. Het laat bewoners en toeristen kennismaken met de bijzondere streekproducten. Het project

heeft de ambitie om gasten van buiten de regio te trekken en is daarmee een aanvulling op het toeristisch aanbod in de regio. "Inmiddels hebben we veel bezoekers die maandelijks terugkomen voor de verse en lokale boodschappen". – vertelt Tjerkje van der Laan, initiatiefnemer.

"We zetten ons gezamenlijk in om toeristen te laten zien hoe trots we op de streek en onze producten zijn."

"Bewust en lokaal met een eigen verhaal"

Bartlehiem Skeelertocht, een trekpleister voor de regio

De Bartlehiem Skeelertocht is in ruim 30 jaar uitgegroeid tot het grootste inline-skating evenement van Nederland. Het begon als regionaal evenement, maar is tegenwoordig een internationale wedstrijd die de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijdersbond (KNSB) heeft aangewezen als Open Nederlands Kampioenschap (ONK) 100 kilometer.

De organisatie van de Bartlehiem Skeelertocht wil het evenement inzetten om meer mensen naar de regio te trekken, met als doel het evenement als 'Hel van het Noorden' nog meer bekendheid te geven. Stichting Bartlehiem Skeelertocht wil de deelnemers verleiden om een eendaags bezoek te verlengen naar een meerdaags bezoek.

"De kastelen en bruggen van de Tour de France, ruilen wij in voor de streekmerken tijdens de (online) uitzending van de Bartlehiem Skeelertocht." - Grytsje de Haan, penvoerder van het project.

De tocht moet een kampioenschap worden, dat een wedstrijddrijder eens in zijn of haar leven wil winnen. Het moet een toertocht worden die voor recreanten uit heel Nederland ieder jaar weer een grote uitdaging zal zijn. De wedstrijd wordt met start en finish verreden op een ongeveer 21 kilometer lang parcours.

"Streekmerken in plaats van kastelen"

Een regionale kringloop met slib uit de haven van Lauwersoog

Ieder voorjaar wordt slib gebaggerd. In de haven van Lauwersoog is een project gestart waarin opgebaggerd slib uit de haven niet op zee wordt gedumpt, maar wordt gedroogd voor mogelijk hergebruik. Vanuit de Slibhub Lauwersoog wordt onderzoek gedaan naar het rijpen van slib tot klei voor het versterken van de landbouwgrond. Met meer dan dertig werkbezoeken en een grote hoeveelheid opgedane kennis maakt het project een vliegende start. “Er is gedegen onderzoek gedaan, we hebben goede gesprekken gevoerd met boeren uit de regio en krijgen positieve reacties over de kwaliteiten van de klei.” – Klaas Laansma, projectleider.

Verschillende instellingen hebben proeven gedaan naar de samenstelling van slib uit de haven. “Op deze manier weten we precies wat erin zit en zo blijkt slib rijk aan mineralen te zijn, wat goed is voor de verrijking van landbouwgrond in Fryslân. Kennisinstellingen, gemeenten, boeren en waterschappen zijn geïnteresseerd in de kennis die we opdoen tijdens het project. Ook de wethouder van Noardeast-Fryslân, Pieter Braaksma is enthousiast.”

In de aankomende periode zijn er diverse presentaties over de opgedane kennis en wordt er gewerkt aan een nieuw verdienmodel omtrent de verkoop van klei in de regio. “We willen inzicht krijgen op welke manier en wanneer onze klei nodig is. Zo kunnen we op het juiste moment leveren en een voorraad opbouwen. Slib als grondstof voor klei kan daadwerkelijk het verschil maken voor boerenbedrijven en waterschappen in de omgeving.”

Afstemming camping en landschap

Camping 't Heidestek in Twijzelerheide is de ideale plek voor toeristen om de natuur van het Friese coulisselandschap te ervaren. Samen met de vereniging Noardlike Fryske Wâlden onderzoekt de camping op welke manier de camping en het gebied dusdanig goed op elkaar afgestemd kunnen worden, zodat zij elkaar kunnen versterken.

Met het visiedocument 'Toerisme en Recreatie in Noordoost-Fryslân 2020-2030' ambieert de regio de recreatie- en toerismesector te stimuleren en te laten groeien zonder daarmee de leefomgeving en unieke kenmerken van het gebied te verstoren. Het project van Camping 't Heidestek streeft dit doel na.

Door campingbedrijven optimaal aan te sluiten op een streekmerk wordt de merkwaarde van het gebied vergroot. Het onderzoek en de uitkomsten kunnen waardevolle inzichten creëren voor andere recreatie- en toerismebedrijven.

Verduurzamen veevoer door gebruik van algen

Het sluiten van de kringloop in de agrarische sector

Eiwitten zijn een essentieel onderdeel van de voeding voor koeien. Op dit moment worden deze eiwitten vaak uit soja gewonnen, maar in de toekomst willen boeren minder afhankelijk zijn van soja en meer zelfvoorzienend worden. Algen zouden hiervoor een oplossing kunnen zijn.

Ondernemer Douwe Zijlstra van Melkveebedrijf Kelstein is in 2008 gestart met een zoetwateralgenkwekerij. Algen bevatten op droge stof basis hogere gehalten ruw eiwit, koolhydraten en vetten ten opzichte van sojabonen. Met het project wordt een voermengwagen geoptimaliseerd, zodat het algenproduct toegevoegd kan worden aan het rantsoen.

"We zitten in de laatste fase van het onderzoeksproject." – vertelt Douwe in november 2022. "In de afgelopen periode hebben we ontdekt

dat het toevoegen van het algenproduct voordelen biedt, maar ook uitdagingen geeft wat betreft de houdbaarheid van het voer. Deze inzichten kunnen wij, maar ook partners en andere boeren, gebruiken om verder stappen te zetten in het verduurzamen van de veehouderij."

Ontwikkeling van Bokashi Groenstations

In de groenstations wordt maaisel van bermen en natuurgraslanden verwerkt tot Bokashi: een meststof en bodemverbeteraar.

Samen met de projectpartners zet Mulder Agro de economie in de versnelling.” Bodemvruchtbaarheid heeft onze aandacht omdat we ervan overtuigd zijn dat we het niet redden met alleen een chemische benadering en kunstmest.” - Joost Mulder, medevenoot van Mulder Agro aan. “Wij kijken tegen bodemvoeding aan zoals we naar veevoeder kijken: ook de bodem moet gevoed worden. Niet alles kan van eigen erf komen, we hebben ook lokale biomassastromen nodig. De natuur zit lang niet zo gek in elkaar: door samen te werken en bij te sturen kunnen we er veel beter gebruik van maken.”

Kringloop binnen de regio

“Ik heb een melkveebedrijf samen met mijn ouders. Ik doe mee aan dit project omdat ik toegevoegde waarde zie in bodemverbetering. Het is zonde dat agrarisch materiaal uit eigen omgeving elders wordt verwerkt tot compost: het ligt voor onze deur, waarom zouden we het niet gebruiken? Het zou mooi zijn als we de kringloop gesloten kunnen krijgen binnen de regio. Nu is het nog zo dat als bermgras – dat als afval wordt gezien – bij een boer op het erf wordt gestort, dat telt als illegaal afvalstorten. Een boer is geen afvalverwerker. Wat wij nodig hebben is een vergunning om ontvanger te mogen worden van biomassa. Met dat traject zijn we nu bezig met de gemeente. Het is nieuw, dus het moet nog zijn weg vinden binnen wet- en regelgeving.” – Jan Auke Bos.

Duidelijkheid over groenstromen

De Noardlike Fryske Wâlden werkten eerder aan een driejarig Bokashi-project. “Ik ben blij dat we nu doorzetten.” – Jelle Pilat. “We willen landelijk meer duidelijkheid over wet- en regelgeving: wat kunnen en mogen we met groenstromen doen? Het is voor agrariërs belangrijk om kwaliteitsborging te kunnen garanderen. Daarnaast snijdt het mes aan twee kanten: boeren kunnen hiermee besparen op kunstmest en bouwen koolstof op in de bodem. Het lokaal benutten van biomassa biedt ook voordelen voor overheden die hierdoor minder transport- en verwerkingskosten maken.”

“We willen naar een circulaire kringlooplandbouw en hopen met dit project een blauwdruk te bieden die ook elders uitgerold kan worden. Ook gemeente Dantumadiel en Wetterskip Fryslân doen mee: hun maaisel kan als verwerkingsmateriaal dienen. Van Hall Larenstein is eveneens aangehaakt: zij begeleiden de praktijkproef en vergunningverlening, doen onderzoek en stellen studenten beschikbaar.

“We hopen aankomend jaar de eerste biomassastromen te kunnen verwerken bij zowel de boeren op locatie en op een centrale locatie waar veel stromen bij elkaar komen.” – Joost Mulder.

Minder voeselsverspilling met de Verspillingsmarkt

De verspillingsmarkt heeft een onderzoekscentrum en veldlaboratorium is gerealiseerd in De Kruidhof in Buitenpost. Het uiteindelijke doel is het verminderen van voedselverspilling.

“Veel producten worden om ‘cosmetische’ redenen vaak weggegooid.” Deze producten zijn bijvoorbeeld afkomstig uit de landbouw, akkerbouw, (glas) tuinbouw en retail en worden vanwege een afwijkende vorm, grootte, scheuren of vlekjes niet voor directe consumptie gebruikt. Terwijl deze producten prima bruikbaar zijn voor menselijke consumptie.”, vertelt Theo Jansma, bestuurder Fjild.

“Inspireren, activeren en verbinden”

Fjild, Greydanus Groothandel en Kaaij Kwekerij willen met het project Verspillingsmarkt actief de voedselverspilling verminderen en gezamenlijk streven naar een gesloten voedselkringloop. “Met het project willen we inspireren, activeren en verbinden om voedselverspilling tegen te gaan. De focus ligt hierbij op aardappel-, groente- en fruitproducten.”

Inmiddels zijn 113 partners aangesloten bij het project. 300 studenten zijn betrokken en 35 evenementen zijn georganiseerd.

Regionale producten voor-goed-eten

Voedselproducenten verkopen de producten vaak tegen een lage prijs. Hierdoor blijft er weinig marge over en kansen om het productiesysteem te verduurzamen en de biodiversiteit te verbeteren blijven achter. Het project Regionale producten voor-goed-eten van het Coöperatief Centrum voor Regionaal Voedsel is gestart om hier verandering in te brengen.

Het project heeft als doel het inrichten van een korte voedselketen voor gezond eten. Het beoogt consumenten, chefs en afnemers te voorzien van een grote variatie aan lokaal geproduceerde en gezonde voedselproducten en om een goede prijs voor de producent en consument te realiseren.

Binnen het project wordt gewerkt aan afzetgaranties voor de producenten zodat zij de voedselproductie

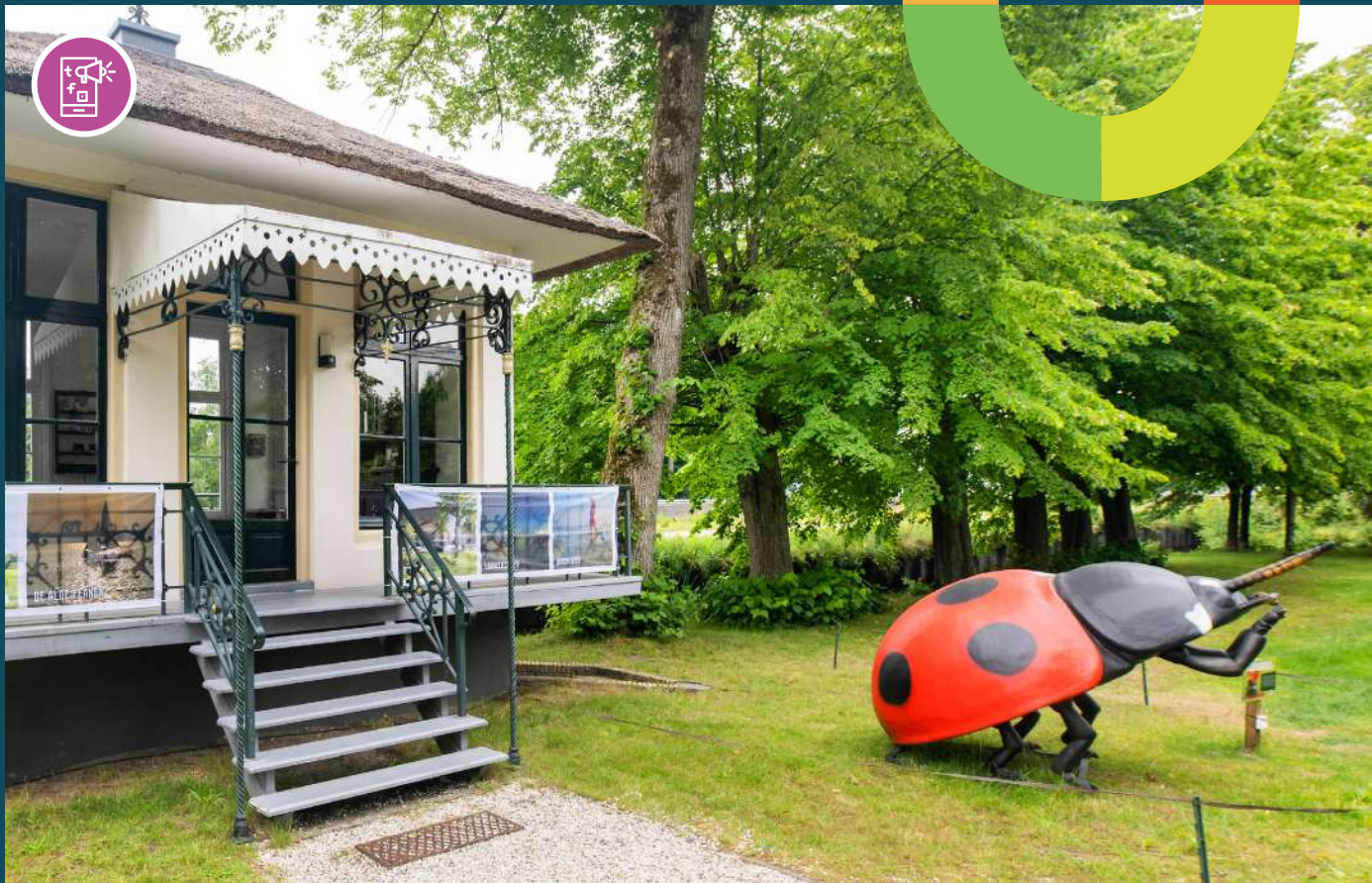

kunnen vernieuwen. De nadruk ligt op productiewijzen die het milieu minder belasten en de biodiversiteit verbeteren.

Bewustwording en een eerlijk verhaal over voeding en productiewijzen was nodig om een ander consumptiegedrag te stimuleren.

“Bewustwording en een eerlijk verhaal”

Giga Insecta: duik in de wereld van insecten

Om kinderen te leren waarom insecten zo belangrijk zijn, was er in juli en augustus een tentoonstelling met de grootste kleine reuzen van Noordoost-Fryslân. Met Giga Insecta doken kinderen in de wereld van insecten. Met het idee om de insectenwereld leuk en aantrekkelijk te maken, zodat de liefde voor insecten opbloeit bij de kinderen. Meer dan 20.000 bezoekers hebben de tentoonstelling bezocht.

Stichting Toutenburg en haar projectpartners De Kruidhof, Stichting Regiomarketing en Toerisme, Friese Mileu Federatie, NME Tytsjerksteradiel en RMT NOF organiseerden een spraakmakende tentoonstelling voor een breed publiek, waarbij het belang van insecten voor behoud van biodiversiteit onder de aandacht wordt

gebracht. De laagdrempelige tentoonstelling, aansluitend op het project Arcadia, leverde veel belangstelling op en trok nieuw publiek naar de regio, Park Vijversburg en De Kruidhof. Het project was een geweldige kans om via Arcadia mensen naar de regio te brengen.

In Park Vijversburg werden twintig metersgrote insecten ingevlogen. Met een zeven meter grote duizendpoot, de levensechte vlinders en de lieveheersbeestjes is er van alles te beleven en te zien in het park. Er was een levensgroot insectenhotel en een ontdekkingstocht met een schatkaart langs de insecten in het park. Naast een foto-expositie was er ook een activiteitenplein waar gesprongen kon worden als een sprinkhaan en gefladderd als een vlinder.

Om gasten van buiten te trekken, deze gasten langer te laten verblijven en herhaalbezoeken te stimuleren, was het van belang om spraakmakende projecten te organiseren, om de schoonheid van het gebied te vermarkten. 65% van de bezoekers kwamen van buiten de regio. Park Vijversburg verwacht jaarlijks meerdere soortgelijke activiteiten te organiseren.

Bouwen aan ambitie

Stimuleren van ambitie en ondernemend gedrag van kinderen

Het project Bouwen aan Ambitie heeft subsidie ontvangen vanuit het programma 1C: Bouwen aan Ambitie. Op dit moment is het niet mogelijk om subsidie aan te vragen vanuit deze businesscase.

Het project Bouwen aan Ambitie wordt uitgevoerd door Kennislab NOF. Door het ontwikkelen van ambitieroutes om aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt toekomstgericht te verbeteren. Samen met ondernemers en inspirerend professionals wordt het programma vormgegeven.

Meer dan 75 scholen in het basis- en voorgezet onderwijs en MBO werken mee aan het project. Daarnaast zijn er op dit moment meer dan 100 bedrijven aangesloten. In themalabs, zoals Techlab, Digilab en Zorglab, werken jongeren aan praktijkgerichte projecten. De activiteiten zijn erop gericht om kinderen, jongeren en volwassenen te laten kennismaken met de nieuwste ontwikkelingen in de digitale en technologische wereld. Zo is een Zorglab gevestigd in een zorgcentrum, om daadwerkelijk de theorie aan de praktijk te koppelen.

Meer dan ambitie

Kinderen blijken stereotiepe beelden te hebben van de beroepen in Noordoost-Fryslân en zijn niet of nauwelijks op de hoogte van alle mogelijkheden die er zijn. Bouwen aan Ambitie wil dit veranderen. Het programma brengt beroepen onder de aandacht, stimuleert het ondernemend gedrag van kinderen en wakkert het ambitieniveau aan.

Niet alleen bij de kinderen, maar ook bij ouders en leerkrachten. Bouwen aan Ambitie wil dat de talenten van de kinderen bepalend zijn voor hun toekomst

en kansen in het onderwijs, in plaats van afkomst en achtergrond.

Talentontwikkeling

Voor de betrokken onderwijsinstellingen zijn leerroutes opgezet. De leerroutes gaan over de grens van de eigen onderwijsinstellingen, door bijvoorbeeld technieklokalen te delen, geven van gastlessen en de uitwisseling van medewerkers. Talentontwikkeling van de leerlingen staat centraal.

Om de samenwerking tussen bedrijven, instellingen en inwoners te vergroten en 'grutte ideeën' uit te zetten in de regio wordt een Learning platform opgezet. Op dit online platform kan iedereen challenges indienen. Challenges zijn opdrachten, bijvoorbeeld om studenten en ondernemers mee te laten denken over gemeentelijke-vraagstukken. Eind 2022 wordt het online platform gelanceerd en kunnen ideeën worden ingediend via het Challenge Format.

Onderzoek naar het automatisch verwijderen van onkruid

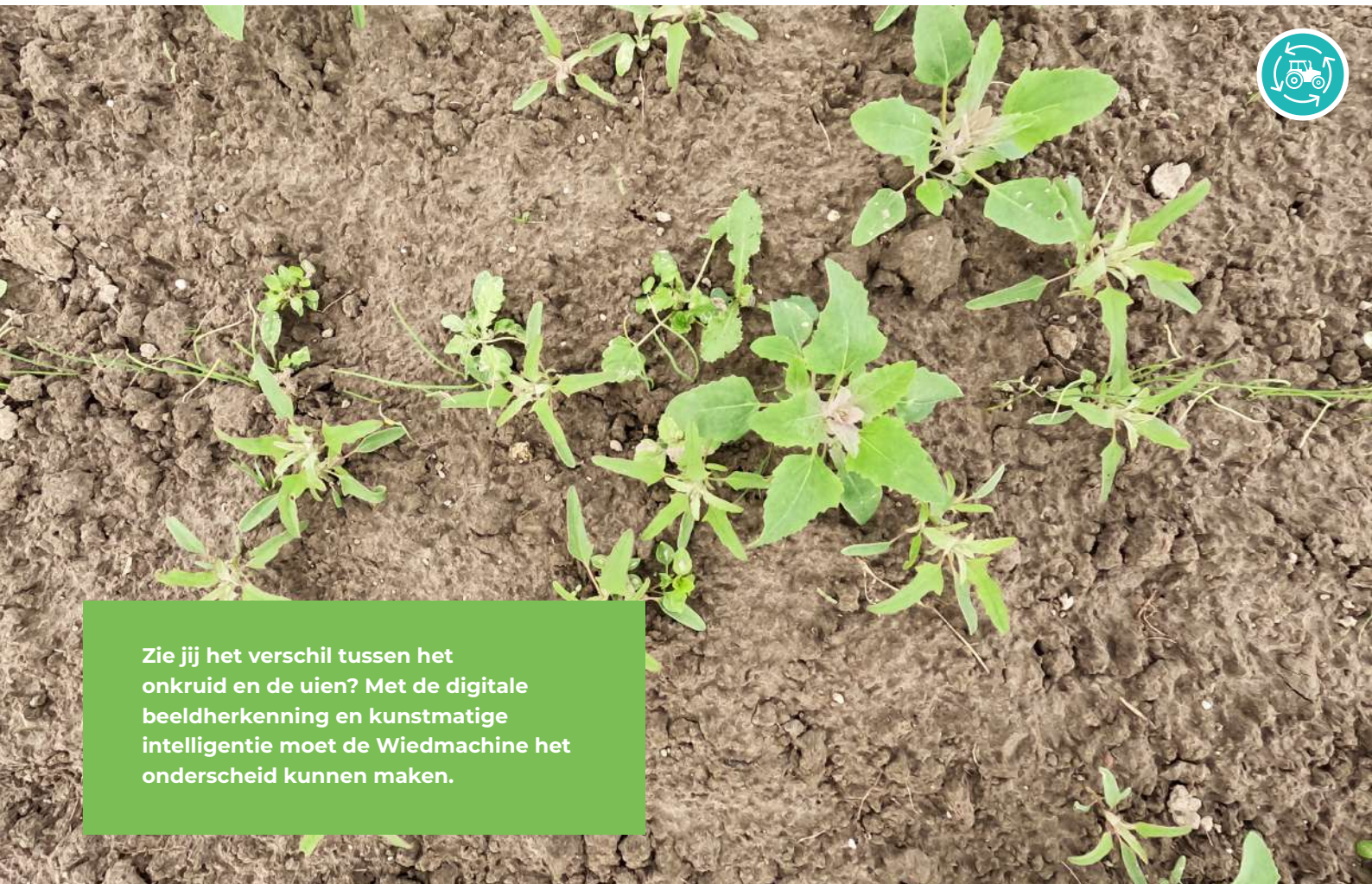

Het verwijderen van onkruid is in de landbouwsector een belangrijk onderdeel van het telen van gewassen. De groei van onkruid neemt voedingsstoffen, licht en ruimte in beslag waardoor de groei van de gewassen wordt belemmerd. Lauwersmeer Landbouw wil in samenwerking met Van Loosdrecht Machine Vision en Evenredig een nieuwe landbouwmachine ontwikkelen. Deze machine moet het onkruid automatisch kunnen verwijderen doormiddel van een slimme camera.

Planten worden in de bekende parallelle rijen gepland en gezaaid. Onkruid dat tussen de planten groeit, kan met de huidige machines niet worden verwijderd. Het handmatig verwijderen

van het onkruid is enorm arbeidsintensief en hierdoor duur. De nieuwe machine moet door middel van digitale beeldherkenning en kunstmatige intelligentie onkruid kunnen onderscheiden van gewasplanten en deze automatisch verwijderen.

De subsidie die aan het project is toegediend maakt het mogelijk dat deze drie bedrijven een onderzoek kunnen uitvoeren. Met het onderzoek wil Lauwersmeer Landbouw in kaart brengen of de ontwikkeling van een landbouwmachine, die gebruik maakt van camera's om onkruid te identificeren en te verwijderen, haalbaar is.

Zie jij het verschil tussen het onkruid en de uien? Met de digitale beeldherkenning en kunstmatige intelligentie moet de Wiedmachine het onderscheid kunnen maken.

Verwerken van vlas in nieuwe producten

Vlas is een gewas dat al eeuwen langs de Waddenkust is verbouwd. Het is naast wol de belangrijkste grondstof voor textiel. Maar door de komst van het goedkopere katoen is vlas geheel verdwenen. Twee projecten vanuit de Versnellingsagenda willen vlas terugbrengen in de regio.

Werk maken van Vlas

Het project gebruikt de hele vlasplant. Zo willen de projectpartners biolijm maken van de lignines en pectines die vrijkomen bij het roten van het vlas. Nu zijn dit nog onbruikbare restproducten van het fermentatieproces dat nodig is om de vezel van het stro te kunnen scheiden.

Met het onderzoek naar de mogelijkheden van de Vlasplant wordt gewerkt aan het opzetten van nieuwe verdienmodellen en een lokale productieketen. Het moet resulteren in minimaal twee start-ups en vijf bestaande bedrijven die gebruik gaan maken van de ontwikkelde halffabricaten.

“We betrekken het onderwijs bij elke stap zodat we de jonge vaklieden kunnen opleiden en inspireren.” Eileen Blackmore, House of Design.

Onderzoek naar vlas als biologische grondstof

Vlas is naast een belangrijke grondstof voor textiel ook een biobased grondstof, een alternatief voor plastic producten en een grondstof voor de verfindustrie. Met het project ‘Onderzoek naar Vlas’ wordt lijnolie geproduceerd dat als grondstof kan worden gebruikt voor voeding en voor de verfindustrie.

Op dit moment wordt de lijnolie uit het buitenland gehaald. Na het onderzoek hopen de projectpartners het product regionaal te verbouwen en verwerken. Hiermee wordt CO2 uitstoot gereduceerd, transportkosten beperkt en de biodiversiteit bevordert.

“Vlas als biologische grondstof”

Het moet nog uitwijzen of door het verbouwen van vlas een nieuw verdienmodel ontstaat en of vlasolie geschikt is voor menselijke consumptie.

Maatschap H. van Kuiken (teler), S & B van Kuiken V.O.F., Koopmans verf en Hoogland B.V. en een lokale loonwerker (oogsten) werken samen aan het onderzoek naar vlas. Samen streven ze naar een zo duurzaam mogelijke productie van verf, waarbij lokaal geteelde lijnolie een grote bijdrage kan leveren.

Ontrafel het mysterie van Dokkum

De eerste speurroute van City Sherlocks gaat door de straten en stegen van de Elfstedenstad Dokkum. Dat is een primeur voor de stad. Bezoekers en inwoners van Dokkum en omgeving kunnen aan de hand van een interactieve app de geheimen van de stad ontdekken.

Word een echte Sherlock met deze ultieme speurervaring. Met de app wandel je langs de bijzondere gebouwen en plekken van de stad. Tijdens de route krijg je aanwijzingen, los je puzzels en raadsels op en ga je op zoek naar de 'clues' in de omgeving. Door de raadsels op te lossen verdien je aanwijzingen die je helpen om zelf de route door de stad te vinden. De app zit boordevol wetenswaardigheden. "Ook 'Ut Dokkumer Stadsfrys' komt terug in de app" – vertelt Edwin Zijlstra, initiatiefnemer van City Sherlocks.

“Ontdek de geheimen van Dokkum”

De app is sinds mei 2022 al tientallen keren gedownload. Naast Dokkum is er ook een route in Eindhoven actief en wordt er gewerkt aan routes in Harlingen, Den Helder en op de Waddeneilanden. Voor het ontwikkelen en uitzetten van de route is er samengewerkt met verschillende partners en inwoners van Dokkum. De app is kosteloos te downloaden, waarbij je vervolgens betaalt voor de route die je wil lopen.

De routes blijven continu in ontwikkeling en geüpdatet met nieuwe wetenswaardigheden, bijzondere plekken of ideeën voor nieuwe raadsels en puzzels. Gebruikers kunnen via de app feedback geven, dat vervolgens wordt gebruikt voor de verbetering van de app of de routes. De route is nooit af.

“Met de subsidie vanuit de Versnellingsagenda hebben we een mooie opstap kunnen maken met de ontdekkingspeurtocht in Dokkum. Het moet een route zijn voor en door de Dokkumers. Dit maakt het een unieke route met veel interessante informatie.” - Edwin Zijlstra, initiatiefnemer van City Sherlock.

Vlnr: Elina Veenstra, Jan Haakma, Jikke Groenewold, Han Zuidema, Ben Jansen en Marjan van der Feen

Marjan: Van een idee in je hoofd tot een project in uitvoering. Innoveren is proberen en kijken wat er slimmer kan of beter werkt.

Han: We helpen je je gedachten te ordenen. We kijken of je idee past binnen de opgaven van de Versnellingsagenda en gaan op zoek naar de juiste verbinding.

Jan: Korte lijnen, projecten en partijen aan elkaar koppelen. Samen zetten we de regio in de versnelling.

Ben: Vanuit verschillende invalshoeken kunnen wij meekijken en geven praktische tips om grootse plannen concreet te maken.

Elina: Heb je tips over hoe wij nog beter onze rol kunnen vervullen? Ik hoor het graag.

Jikke: Bel of mail mij gerust bij vragen over de Versnellingsagenda!

Heb je een goed projectidee?

Neem contact op:

info@qop.nl

0511 760 009

www.qop.nl

koppelt kansen in Noordoost-Fryslân

Contactgegevens

info@qop.nl
0511 760 009